РНТБ УзННГИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 257 (2241). ПАЙШАНБА 1 НОЯБРЬ 1973 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

1973 Беш йиллик: ҳал қилувчи йил
МЕҲНАТ ВАХТАСИ

СОВЕТ ОЛИМЛАРИ, КОНСТРУКТОРЛАРИ, ИНЖЕНЕРЛАРИ, ТЕХНИКЛАРИ, ИХТИРОЧИЛАРИ ВА РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАРИ! ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ҲАР ТОМОНЛАМА ЖАДАЛЛАШТИРИНГИЗ, ФАННИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИЛАН АЛОҚАСИНИ МУСТАҲКАМЛАНГИЗ! ЗАМОНАВИЙ ФАН ВА ТЕХНИКА ЮТУҚЛАРИНИ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА ТЕЗРОҚ ЖОРИЙ ЭТИШГА ЭРИШИНГИЗ!

(КПСС Марказий Комитетининг Чақириқларидан).

Кеча Москвада халқларнинг хавфсизлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган хоҳиш-иродасини ёрқин намойиш этган тинчликсевар кучларнинг Жаҳон конгресси ўз ишини тугатди. Конгрессда сўзга чиққан 900 нафардан кўпроқ нотиқларнинг нутқида тинчлик ҳаракатини кенгайтиришга ва кучайтиришга, инсониятнинг яхши келажаги учун актив курашчиларнинг сафларини кўпайтиришга маҳкам бел боғлаганликлари ифодаланди.

Конгресснинг якунловчи мажлисида муҳим ҳужжатлар қабул қилинди.

Меҳнат календарида—ноябрь

Бугун БЕШ ЙИЛЛИК ҲАЛ ҚИЛУВЧИ УЧИНЧИ ЙИЛИНИНГ НОЯБРИ МЕҲНАТ ЭСТАФЕТАСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛИБ ОЛДИ. ТОШКЕНТЛИКЛАР БУ ОЙНИ ЗАРБДОР ОЙ ДЕБ ЭЪЛОН ҚИЛДИЛАР. ЙИЛЛИК ПЛАН—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ! —ШИОРИ АСОСИДА ДАВОМ ЭТТИРИЛАЁТГАН БУ ЗАРБДОР ВАХТА УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 56 ЙИЛЛИГИ, РЕСПУБЛИКАМИЗ ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ ЯРИМ АСРЛИК ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАНАДИ.

Беш йилликнинг ҳал қилувчи йили якунланишига икки ой қолди. Шаҳримиз меҳнаткашлари ўн ойлик план топшириғини 24 октябрда муддатидан илгари бажардилар. Топшириққа қўшимча маҳсулотнинг асосий турлари бўйича ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Ҳозирги вақтда жойларда йилнинг ўтган уч квартали хўжалик иқтисодий фаолияти якунлари атрофлича ўрганиб чиқилмоқда. Ўтган давр иш якунлари ишлаб чиқаришдаги янги резервларни қидириб топиш ва ишга солиш, меҳнатни ташкил этишни яхшилашни талаб қилади.

Ишчи коллективлари ноябрь ойида 1974 йил учун муқобил планларни ишлаб чиқиш, беш йилликнинг тўртинчи йили халқ хўжалик вазифаларини бажариш юзасидан жиддий мажбуриятлар олишни белгилайдилар.

Ўн ойлик меҳнат вахтаси нима билан характерланади! Ноябрда қандай вазифалар бажарилади! Саноат корхоналари, қурилиш коллективлари ўртасидаги бугунги йўқламамиз ана шу саволларга жавоб беради.

• Сўз — корхона раҳбарларига

Ютуқларни мустаҳкамлаб

Бугун

К. САРДИЕВ,
трикотаж фирмаси директори

фирмамиз коллективи ҳисобига яна бир катта рақам ёзилди. Чеварларимизнинг йил бошидан буён пландан ташқари савдо ташкилотларига етказиб берган устки ва ички трикотаж буюмлари 90 минг донага етди.

Кам маблағ сарфлаб, кўплаб сифатли маҳсулот тайёрлаш йўлида социалистик мусобақани авж олдириш ўз самарасини кўрсатмоқда. Маҳсулот реализацияси бўйича ўн ойлик план топшириғи муддатидан олдин шараф билан бажарилди. Биз ўтган даврда 24 миллион 626 минг сўмлик кенг истеъмол буюмларимиз билан харидорларини хушнуд этдик. Бу кўрсаткич — белгилангани-дан 1 миллион 400 минг сўмлик ортиқдир.

Қўшалоқ байрам шарафига бошланган зарбдор вахтада туриб меҳнат қилаётган коллективимиз яқинда яна бир хушхабарнинг шоҳиди бўлишди. Фирмамиз Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг учинчи квартал якунлари бўйича Республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи ва 22 минг сўмлик биринчи даражали пул мукофоти билан тақдирланди.

Юксак мукофотдан илҳомланган чеварларимиз шу кунларда бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб меҳнат қиляптилар. Ҳозир фирмамизнинг 36 ишчиси ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишламоқда. 70 чевар 1975 йилни кутиб олган. 424 тикувчи ва тўқувчи ҳал қилувчи йил программасини бажариб қўйиб, янги йилни қаршилаганларига анча бўлди.

Қўлга киритган ютуқларини бутун чоралар билан мустаҳкамлаётган коллективимизнинг ҳозирги вақтдаги бутун куч-ғайрати ноябрь ойи ва ҳал қилувчи йилнинг қолган даври топшириқларини муддатидан илгари адо этишга сафарбар этилган.

МЕТРОСОЗЛАР АҲДИ

Р. ШЕРАЛИЕВ,
«Главтоннельметрострой» 2-туннель 1-участкасининг лаҳмчиси, коммунистик меҳнат зарбдори.

Октябрь ойида ҳам унумли меҳнат қилдик. Лаҳм қазиш ишларининг ўнинчи ойига белгиланган топшириғини 23 октябрда бажариб, планга қўшимча 25 метр лаҳм қазидик.

Бунга С. Воронин, В. Кожемякин бошлиқ бригада коллективлари катта улуш қўшишди.

Ноябрда коллективимиз олдида муҳим вазифалар турибди. Биз Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 56 йиллик байрамини ноябрь ойининг иккинчи ярми ҳисобига ишлаш билан кутиб олмоқчимиз. Бу ойда 100 метрдан ортиқ лаҳм қазиш ишларини бажарамиз.

Бугун

А. Зуберов бошлиқ бригадамиз лаҳмчилари планда белгиланган 1,5 метр ўрнига 3 метрга яқин лаҳм қазишди. Шунингдек, ноябрь ойининг биринчи иш кунида И. Лисий, В. Купрюшин, бошлиқ бригада коллективлари ҳам муваффақиятли ишлашди.

«Средазэнергоцветмет» техника-ишлаб чиқариш корхонаси мамлакатимиз халқ хўжалиги учун кўплаб турли хил изотоп приборлар етказиб бермоқда.

СУРАТДА: корхона приборлар монтаж цехининг зарбдор слесари Галина Давидович. М. Нуриддинов фотоси.

Ҳуқуқ билимлари лекторийси

Пойтахт партия ташкилотлари аҳолининг ҳуқуқий билимларни эгаллашларига катта эътибор бермоқда. Корхоналарда, ташкилотлар ва ўқув юртларида юристлар, олимлар ва касб эгалари билан муттасил равишда учрашувлар олиб борилмоқда.

Ҳуқуқ билимлари лекция пропагандаси ишлари бирмунча яхшиланди. Шу йилнинг ўтган тўққиз ойи мобайнида корхоналар, ташкилотлар, ўқув юртлари ва аҳоли яшайдиган жойларда ҳуқуқ темаларига бағишланган уч ярим мингдан зиёд лекция ва суҳбатлар ўтказилди. Тельман номли маданият ва истироҳат боғида ёз даврида «Инсон, жамият, қонун» лекторийси ишлаб турди.

Министрликлар, идоралар бошқарма ва бўлим бошлиқлари ҳамда шаҳар саноат корхоналари раҳбарларининг ҳуқуқ билим даражаларини ошириш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва Ўзбекистон ССР прокуратураси ҳуқуқ билимлари лекторийсини ташкил қилдилар.

Лекторий иш планида «Давлат ва ҳуқуқнинг келиб чиқиши тўғрисида марксча-ленинча таълимот», «Совет қонунчилиги ва унинг коммунистик жамият қурилишидаги роли», «КПСС XXIV съезди меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишни ривожлантириш тўғрисида» каби темаларда машғулотлар олиб бориш кўзда тутилган.

Кеча

лекторийнинг биринчи машғулоти бўлиб ўтди. Лекторийни Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари В. В. Барабаш очди ва ҳуқуқий тарбиянинг ўз олдига қўйган мақсад ҳамда вазифалари тўғрисида гапирди. Ўзбекистон ССР прокурори, давлат иккинчи класс юстиция маслаҳатчиси Н. Б. Бўрихўжаев «КПСС XXIV съезди социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ тартиботини мустаҳкамлаш тўғрисида» деган темада лекция ўқиди.

Ф. МУМИНОВ.

Пландан ташқари маҳсулот

Бугун 3-ҒИШТ ЗАВОДЛАРИ БОШҚАРМАСИ КОЛЛЕКТИВИ 10 ОЙЛИК ПЛАНГА ҚЎШИМЧА БИР МИЛЛИОН 200 МИНГ ДОНА МАҲСУЛОТ ТАЙЁРЛАДИ. 10 ойлик план 18 октябрдаёқ ўринлатилган эди. Шу давр мобайнида 10 миллион 543 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. 31 миллион 800 дона пишиқ ғишт қурилиш объектларига етказиб берилди.

Завод ишчилари октябрь ойи охиригача тайёр маҳсулотлар миқдорини 37 миллион 100 минг донага етказишга аҳд қилишди.

⊙ Тошкент—жаҳонга

Қардошлар дастурхонига

Бугун ТОШКЕНТ КОНСЕРВА ЗАВОДИ КУБА РЕСПУБЛИКАСИГА 100 МИНГ ДОНА БОЛАЛАР КОНСЕРВАСИ ЮБОРДИ. КУБАЛИКЛАР БИР НЕЧА ЙИЛДАН БЕРИ ЎЗБЕКИСТОН НЕЪМАТЛАРИДАН БАҲРАМАНД БЎЛИБ КЕЛМОҚДАЛАР.

Шунингдек, бу ерда Узоқ Шарқ меҳнаткашлари буюртмаси ҳам ошириб бажарилмоқда. Яқинда узоқ шарқликлар дастурхонига 4 вагон турли хил консерва маҳсулотлари юборилди.

Шаҳарликлар байрам дастурхонига 25-30 тонна холва, бодроқ, тайёрланди.

Улуғ Октябрь шарафига

Автоколоннамиз ҳайдовчилари пландан ташқари 22 минг тонна халқ хўжалик юкларини ташиб беришди. Коллективимиз 23 октябрдаёқ ўн ойлик план топшириғини шараф билан бажарганликлари ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чеккан эди.

Транспортчиларимиз меҳнат муваффақиятларини Улуғ Октябрнинг 56 йиллигига бағишлаяптилар.

Илғор иш методларини қўллаш, ҳаракатдаги составдан оқилона фойдаланиш коллективимизга меҳнат унумдорлигини 5,5 процентга ошириш имконини берди. Ҳозир колоннамизда 170 та прицепни бирлаштирган 42 та автопоезд тинимсиз ишлаб турибди. Улар ҳар куни Чиноз карьеридан ҳар хил қурилиш материалларини Тошкент юк-товар станциясига етказиб бериб турибдилар.

40 га яқин ҳайдовчимиз ҳозирнинг ўзидаёқ беш йиллик шахсий планларини бажариб қўйиб, 1976 йил ҳисобига меҳнат қилаяптилар. Ҳайдовчилардан Иван Пяткевич, Роман Бенсионов, Акбар Каримов, Артошес Багарян ва бошқалар вақтдан ўзиб ишлаётганларнинг олдинги сафларида бораяпти.

Ўзбекистон ССР ва Республика Компартиясининг ярим асрлик олтин юбилейи шарафига социалистик мусобақани қизитаётган транспортчилар ҳал қилувчи йил планини 25 декабрда бажариш ва топшириққа қўшимча 48 минг тонна халқ хўжалик юкларини жойларга ташиб бериш мажбуриятини олган ҳолда ғайратга ғайрат қўшиб ишлаяптилар.

Ш. ЛАТИПОВ,
2502-автоколоннанинг ҳайдовчиси.

1974 йил муқобил планлари

Бугун

Фрунзе район партия комитетига Фрунзе ва Сергели районларининг бир қатор корхоналаридан ишчи коллективлари ишлаб чиққан муқобил планлар кела бошлади.

Мухбиримиз билан суҳбатда район партия комитетининг саноат бўлими мудири М. Белоногов шуларни айтди:

11 октябрда ўтказилган район саноат корхоналари директорлари Советида ишчи коллективларининг 1974 йилга тайёргарлик кўриш юзасидан белгиланган тадбирлари атрофлича муҳокама қилинди. Шу жумладан, 1974 йил муқобил планларини тузиш билан дахлдор бўлган масалалар ҳам қараб чиқилди.

ШУ КУННИНГ ИНТЕРВЬЮСИ

Бутуниттифоқ ва иттифоқчи республика аҳамиятидаги корхоналар хўжалик иқтисодий фаолияти учун асосий контрол рақамлар белгиланди. Ҳозирги вақтда завод ва фабрикаларда келгуси йил учун муқобил планлар мавжуд резерв ва қўшимча моддий-техникавий ресурслар ҳар томонлама ҳисобга олинган ҳолда ишлаб чиқилмоқда.

«Таштекстильмаш» заводи келгуси йилда 1973 йилга нисбатан маҳсулот реализацияси ҳажмини 8,5 процентга оширади. Темир-бетон буюмлари заводи ва 2-тикув фабрикаси коллективлари эса янги йилда 1975 йил учун белгиланган маррага чиқадилар.

Қурилиш материаллари комбинатида беш йилликда меҳнат унумдорлиги 136,6 процентга оширилади. шу йилнинг ўзидаёқ Корхона коллективи бу маррага анча яқинлашиб боради. Комбинат меҳнат аҳли 1973 йилда маҳсулот реализацияси бўйича директив топшириқда белгиланган беш йилликнинг охирги чегарасини эгаллайди. Шунинг учун ҳам, янги планда бундан ҳам жиддий, юксакроқ марраларни эгаллаш кўзда тутилади.

Корхоналар муқобил планлари —яъни заводлар ва фабрикалар хўжалик-иқтисодий фаолиятининг барча кўрсаткичларини ўз ичига олган бу тадбирлар асосида биз район бўйича 1974 йил учун ягона муқобил планни ишлаб чиқамиз.

— Корхоналарнинг барчаси ҳам муқобил планларни ишлаб чиқишга киришдими?

— Йўқ, ҳали ҳамма ишчи коллективлари ҳам киришмаган. Ҳанузгача «Главташкентстрой»га қарашли саноат корхоналари шунингдек, «Узтрансспецстрой» план топшириқлари юзасидан контрол рақамларни олганларича йўқ.

Тонгги газеталарда

⊙ Совет ҳукуматининг таклифига биноан Германия Федератив Республикаси федерал канцлерининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Вальтер Шеель 31 октябрда расмий визит билан Москвага келди.

⊙ Космик фазони тинчлик мақсадларида тадқиқ этиш ва ундан фойдаланиш соҳасида социалистик мамлакатлар ҳамкорлиги программасига мувофиқ 1973 йил 30 октябрда Совет Иттифоқида Ернинг сунъий йўлдоши—«Интеркосмос-10» учирилди. Йўлдош магнитосфера билан ионосферанинг электромагнит алоқасини ўрганиш мақсадида баланд кенгликларда геофизик тадқиқотлар комплексини ўтказишга мўлжалланган. Экспериментда қатнашувчи мамлакатларнинг мутахассислари илмий аппаратларини космодромда учиришга тайёрлади, шунингдек йўлдош учишини ва илмий аппаратларнинг ишлашини бошқариб турибдилар.

⊙ Буюк Британия ташқи ишлар министри А. Дуглас-Хьюм Совет ҳукуматининг таклифига биноан шу йил декабрь ойи бошида расмий визит билан СССРга келади.

ИНСТИТУТ ЮБИЛЕЙИ

«Гипролесхоз» Ўрта Осиё филиали ташкил этилганига 25 йил бўлди. Лойиҳа институтининг бош инженери Р. Б. Григорянц мухбиримиз билан суҳбатда шундай деди:

—Институтимиз лойиҳа-қидирув экспедицияси базасида дунёга келди. У Ўрта Осиё республикалари учун турли хил лойиҳалар яратиб бермоқда. Шу ўтган давр мобайнида республикамизнинг 429 колхоз ва совхози учун лойиҳа яратилди. Коллективимиз Каттақўрғон сув омбори қирғоқларидаги 2 минг гектар майдонда яшил зона лойиҳасини ишлаб чиқди. Катта Ўзбек тракти атрофини кўкаламзорлаштириш лойиҳаси ҳам шу ерда бажарилди.

Бугун ИНСТИТУТДА КОСОН РАЙОНИ УЧУН ЁНҒОҚЗОР ЛОЙИҲАСИ НИҲОЯСИГА ЕТКАЗИЛДИ. БУ ИШ «УЗГИПРОВОДХОЗ» ИНСТИТУТИ БИЛАН БИРГАЛИКДА АМАЛГА ОШИРИЛДИ.

• Истеъмол моллари кўпаймоқда

ЯНГИ ПОЙАФЗАЛЛАР

Бугун

фабрикамизда хотин-қизларнинг модали этикларини ишлаб чиқиш йўлга қўйилди. Унинг ичи сунъий мўйнадан бўлиб, таг чарми ҳам чидамлилиги билан ажралиб туради. Бу янги маҳсулот — Қорақалпоғистон АССР буюртмаси бўйича бажарилмоқда. Бундан ташқари, биз серқуёш республикамиз чўпонлари учун ҳам сунъий чармдан махсус этиклар ишлаб чиқаришга киришдик.

Корхонамизда тайёрланаётган пойафзалларнинг харидорларга хуш ёқаётганлиги зиммамизга катта масъулият юклайди. У ҳам бўлса, маҳсулотларимиз сифатини янада яхшилашдан иборат. Буюртмачиларнинг истакларини ҳисобга олиб, биз йил бошидан буён 30 номдаги буюмларни ишлаб чиқишни ўзлаштирдик. Бу планда белгиланганидан 5 та ортиқдир. Мактаб болалари ботинкалари, аёлларнинг паст пошнали этиклари ва бошқалар ана шундай янги маҳсулотларимиздан ҳисобланади.

Фабрикамиз коллективи ўн ойлик планга қўшимча 10 минг жуфт пойафзал тайёрлади. Топшириқдан ташқари, реализация қилган маҳсулотимиз 225 минг сўмликдан ошиб кетди.

Йил охиригача планга қўшимча 65 минг жуфт пойафзал чиқаришни мўлжаллаяпмиз. Биз бу вазифанинг асосий қисмини ноябрь ойида бажаришга бутун кучимизни сарфлаймиз.

Ҳозир корхонамизда Л. Казанцева ва Е. Губиналарнинг 460 издоши бор. Улардан 300 дан ортиғи 1974 йил ҳисобига маҳсулот топширяпти. 100 ишчи 1975 йилни ўз меҳнат календарларида қаршилаб олган. 20 киши беш йиллик шахсий план топшириқларини бажариб қўйиб, кейинги йиллар ҳисобига ишлаяпти.

С. МУРУНОВ,
1-пойафзал фабрикасининг бош инженери,

З. ЗОКИРОВ,
фабрика экспериментал цехининг ишчиси.

Меҳнат кўтаринкилиги

А. БАДЗИН,
Пассажирлар ташиш Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш бирлашмаси 5-таксомотор паркининг директори.

Коллективимиз ўтган ойда фидокорона меҳнат қилди. Ўн ойлик план 7 октябрдаёқ муваффақият билан бажарилди. Социалистик мусобақани авж олдириш автохўжалигимизнинг барча участкаларида ишни бир меъёрда ва аниқ ташкил этиш имконини берди.

Меҳнат беллашувида, айниқса А. Қамбарбеков, В. Алиев, Т. Шукуров, Х. Бобоев, Т. Бикмазов каби ҳайдовчилар партбюро секретари М. Вожакин, ўртоқлар ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлишди. Ҳозирги вақтда бу ишлаб чиқариш илғорлари 1975 йил ҳисобига меҳнат қилаяптилар.

Коллективимиз яқинда ҳал қилувчи йил учун олган мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, йиллик программани 5 декабрда бажаришга қарор қилдилар. Ноябрь ойида ҳам иш суръатини бўшаштирмаслик — ҳайдовчиларимизнинг ягона мақсади. 11-ой планини камида бир ҳафта олдин бажаришни мўлжаллаяпмиз. Бунинг учун биз бор имконият ва ички резервлардан тўлиқ фойдаланамиз.

ПХР. «Польша-73» халқаро филателия выставкасида 1.500 га яқин почта маркаларининг коллекцияси намойиш қилинмоқда. Ваколатли жюри улардан энг яхшиларини аниқлаб тақдирлайди.

СУРАТЛАРДА: жюри аъзоси В. А. Муратов выставканинг совет қатнашчиси Л. Китаиннинг «Ленинnома» коллекциясини кўздан кечирмоқда. Унгда — совет коллекционери Александр Гдалиннинг «Адам Мицкевич ва рус маданияти» экспозициясининг бир қисми.

Жаҳон ойнаси

▲ БУДАПЕШТ. Будапешт электр акустика заводининг ташкил топганига 25 йил тўлди. Шу шонли сана шарафига заводда выставка очилди. Выставка Венгриядаги шу замонавий корхонанинг ҳаёти ва ривожланиши тўғрисида ҳикоя қилади.

Завод радио ва телевизион студиялар учун установка ва қурилмалар, турли хил электр асбоблари ишлаб чиқаради. Яқинда бу ерда замонавий аудивизуаль ўқув техникаси ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Завод ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг 88 проценти экспортга, биринчи навбатда Совет Иттифоқи, ГДР ва Польшага жўнатилади.

▲ **СОФИЯ. Болгария енгил саноати социалистик иқтисодий интеграциянинг комплекс программаси асосида ривожланмоқда. СССР ва Болгария Халқ Республикасининг пойафзал, сунъий чарм, мебель қопланадиган, полларга тўшаладиган газламаларни биргаликда ишлаб чиқараётган енгил индустрия корхоналари ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилган. Бу йил Болгария билан Венгрия ўртасида енгил саноат соҳасида узоқ муддатли кооперация программаси ишлаб чиқилди.**

▲ ДЕҲЛИ. Ҳиндистон ярим оролида аҳволни нормаллаштириш тўғрисида Деҳлида тузилган битим амалга оширила бошлагандан бери Ҳиндистон-Покистон чегарасининг Вагах секторидаги (Ҳиндистоннинг Панжоб штати) рамзий қопқа 16-марта очилди. Кеча халқаро Қизил Крест вакилларининг кузатуви остида 872 кишидан иборат Покистон ҳарбий асирлари ва гражданларининг янги группаси мана шу чегара орқали ўтди. Шундай қилиб, репатриация бошланганидан бери Ҳиндистон томони Покистонга жами 16269 киши ўтказди.

▲ **ТОКИО. Япониялик икки альпинист — токиолик 28 яшар хизматчи Хиссаси Исигуро билан Омия шаҳарлик 24 яшар студент Юсио Като Жомулунгма чўққисига (8848 метр) чиқиб боришди. Чўққига унинг жануби — шарқий ёнбағридан чиқилди.**

Бу Япония альпинистлар клубининг шу йил жаҳондаги энг баланд чўққини забт этишга юборган экспедициясининг иккинчи бор уринишидир.

(ТАСС).

Партия комитетларида

Ёш пропагандистларга маслаҳатлар

Тошкент шаҳар Октябрь район партия ташкилотлари сиёсий маориф ва иқтисодий таълим системасида етти юздан кўпроқ пропагандист бор. Уларнинг деярли ярмига биринчи марта сиёсий мактаб ва семинарга раҳбарлик қилиш топширилди. Булар—ёш мутахассислар, марксизм—ленинизм университетини битириб чиққан кишилардир.

Ёш пропагандистлар учун район партия комитети бўлажак машғулотларнинг мавзулари юзасидан группали ва индивидуал консультациялар ташкил қилди.

Ёшлар тўғрисида партия ғамхўрлиги

Тошкент шаҳар Ҳамза район партия комитети комсомол ташкилотларига раҳбарлик тўғрисида биринчи уйсозлик комбинати билан 2519—автоколонна партия бюроларининг ҳисоботларини муҳокама қилди. Бу ерда комсомол сафларининг ўсиши тўғрисида доимо ғамхўрлик қилинмоқда. Ёш ишчиларнинг ташаббуси қўллаб-қувватланмоқда, ишчиларнинг дам олиш ва турмуши билан қизиқилмоқда. Цех партия етакчиларининг йиғилишлари ва семинарлари комсомоллар ўртасида олиб борилаётган ишларга бағишланмоқда.

Район партия комитети партия ташкилотларининг ижтимоий ҳаётида комсомолларнинг ролини ошириш, мураббийликни ривожлантириш, ветеранлар билан учрашувлар ўтказиб туриш вазифасини топширди.

Агитаторларга инструктаж берилди

Тошкент тўқимачилик комбинатининг партия комитети Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб, агитаторлар ва сиёсий ахборотчиларнинг инструктив семинарини ўтказди. Агитатор ва сиёсий ахборотчилар тавсия этилган адабиёт рўйхати билан танишдилар. Улар учун «Ўзбекистонда ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси» тўғрисида лекция ўқилди.

(ЎзТАГ).

ХУШХАБАРЛАР

НАМАНГАН. Ун комбинатининг коллективи Улуғ Октябрнинг 56 йиллиги шарафига олган мажбуриятини муддатидан олдин бажарди. Йил бошидан бери пландан ташқари қарийб бир ярим миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Тегирмон цехининг меҳнатчилари корхона мусобақасида пешқадамлик қилишди. Ҳар бир сменада топшириққа қўшимча қилиб камида ўттиз тонна ун ишлаб чиқариш уларга норма бўлиб қолди.

●

НУКУС. Нукус шаҳрининг чеккасида қурилган орол бўйида асфальт бетон ишлаб чиқаради ган катта завод биринчи маҳсулотни берди. Янги корхонанинг лойиҳадаги қуввати бир соатда эллик тонна асфальт ишлаб чиқаришга тенг. Бир вақтнинг ўзида заводнинг иккинчи навбатини қуриш бошланди. Заводнинг иккинчи навбати фойдаланишга топширилгач, корхона ҳар йили йигирма минг куб метр темир-бетон буюм ҳам етказиб бераоладиган бўлади.

●

АНДИЖОН. Андижон бадиий каштачилик фабрикасининг усталари ишлаб чиқараётган машинада тикилган палакка Давлат Сифат белгиси берилди. Бу— корхонада шундай юксак баҳога сазовор бўлган учинчи маҳсулотдир.

(ЎзТАГ).

Шаҳримиздаги «Средазэнергоцветмет» техника ишлаб чиқариш корхонасининг коллективи мамлакатимиз халқ хўжалиги учун ҳар хил асбоблар тайёрлайди. Бу асбоблардан қишлоқ хўжалиги, қурилиш ва металлургия корхоналарида фойдаланилади.

СУРАТДА: инженер-технолог Николай Иванов янги асбобни тайёрлаш пайтида.

М. Нуриддинов фотолари.

Ишчи—ҳамкасблари ҳақида

Гўзаллик яратувчилар

Аёллар қўли гўзаллик яратади. Бу одатдаги ҳол. Улар оддий бўёқчилик чўткасини олиб, совуқ металл деталлар устига текканида борми, кўз олдингизда май қуёшида яшнаган кўркам манзара гавдаланади. Уларнинг қўли билан йиғилган тўқимачилик машиналари йил сайин гўзаллашиб бораяпти.

Ростини айтганда, кўпинча мен Леонид Михайлович Стифопопос бошлиқ бригада бўёқчиларининг ишини қизиқиб кузатганман. Бу коллектив «Октябрь 50 йиллиги» номли Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводининг бўяш, тахлаш цехида энг яхши бригадалардан ҳисобланади.

Леонид Михайлович бошчилигидаги 24 аёлнинг ҳаммасини ўз ишининг моҳирлари деб айтиш мумкин. Эсимда, ёзнинг қайсидир куни иккинчи механика цехининг бошлиғи чақириб илтимос қилди:

— Қўллаб юборинг, бир-икки кунга бўёқчиларингиз ёрдам берсин. Деталларни йиғишдан олдин бўяганн ҳеч ким йўқ.

Валентина Икринани жўнатишди. У тезда барча ишни қойиллатди, қайтиб келгач, эса иккинчи механика цехидан таклиф тушди:

— Икринани бизга тамомила бера қолинглар.

Бу ишчини нега ёқтириб қолишганини тушунгандирсиз. Унинг бир ўзи тўрт кишининг ишини бажарган эди.

Ўттиз йилдан бери В. Икрина шу ерда ишлайди. 1943 йилда у бу ерда миналарни бўяган эди...

Мана Елена Бондарева майда деталларни чаққонлик билан илмоққа илиб, эхтиёткорлик билан буёқ тўлатилган ванначаларга солиб, сўнг қуритишаяпти. Ўтган ойда участкада биринчи марта «ПК-100» маркали йиғириш-саралаш машинасининг деталларини янги усулда бўяш бошланди.

Елена Бондареванинг олдида Нина Климова билан Тамара Гришенко ишлашяпти. Нега В. Филлипова ва Г. Сунновалар кўринмайди?

— Валя меҳнат отпускасида, Гуля касал бўлиб қолди,—деб жавоб берди менинг саволимга Е. Бондарева.

Мен бугун уларнинг участкада худди беш кишидек ишлашларини яхши биламан. Уларда бир қонун бор— ҳеч қачон ўзгалардан ёрдам сўрашмайди. Лекин ўзгалардан ёрдамларини аямайдилар.

Л. Стифополос бригадаси ўз тажрибаларини бошқалар билан ўртоқлашади. Масалан, Раиса Каткова Пензадаги тўқимачилик машинасозлиги заводига бориб келди. Ҳамкасбларидан ўрганганини эмас, балки ўз тажрибаларини ўргатгани.

Баъзида цехда у ёки бу халқаро кўргазма ёки ярмаркага жўнатиладиган машинани ким бўяйди, деган савол туғилади. Жавоб биттаю — Леонид Михайловичга топшириш керак.

Чет элга чиқариладиган маҳсулот ҳам улардан ўтади.

Аёлларнинг ишчанлиги ва маҳорати ҳақида гап кетганда, уларнинг тежамкорликка интилиши ҳақида ҳам сўзламоқ даркор. Цехнинг бутун атрофида бўёқлар, аммо полда эхтиётсизлик билан тўкилган бир томчисини кўрмайсиз. Бригада тўққиз ойда 5,3 минг сўмга яқин турли рангдаги бўёқ, қоғоз, мих тежашга эришди.

Бизнинг зарбдор бригада шундай ишлайди. Бу ойда 170 тўқимачилик машинасининг ромларини бўяшимиз керак. Бугун бригада ўн ойлик планни муддатидан илгари бажарди.

Аёл қўллари. Улар гўзаллик яратиш учун яратилган. Бу қўллар совуқ металлга бўёқ суртганда уни яшнатиб юборади. Аёллар ҳар сафар тушликка тўпланганларида қўшиқ ҳам айтадилар. Кўпроқ ҳарбий йиллардаги қўшиқни. Чунки деярлик барчасининг ёшлиги ўша даврларда ўтган.

В. ЛОЗОВОЙ,
«Таштекстильмаш» заводи бўяш-тахлаш цехининг механиги.

ТИНЧЛИК ПРОГРАММАСИ—АМАЛДА

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ АПРЕЛЬ (1973 ЙИЛ) ПЛЕНУМИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ УРГАНИШ БУЙИЧА МЕТОДИК ТАВСИЯНОМАЛАР.

Янги ўқув йилида партия маорифи системаси, иқтисодий таълим ҳамда комсомол сиёсий маорифининг барча звеноларида КПСС Марказий Комитетининг апрель (1973 йил) Пленуми материаллари ўрганилади. Пропагандистлар ҳамда тингловчилар илтимосига кўра газета редакцияси ва Тошкент шаҳар партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими ушбу мавзуда машғулотлар ўтказиш бўйича тавсияномаларни эълон қилади.

БОШЛАНҒИЧ ҳамда ўрта босқичларда икки мартадан машғулот ўтказиш тавсия этилади. Машғулотларни қандай шаклда ўтказиш лозимлигини партия ташкилотлари жойларнинг ўзида аниқлаб оладилар. Айтайлик, биринчи машғулотда КПССнинг халқаро фаолияти масалаларига бағишланган обзор-лекция ташкил этиш мумкин. Иккинчи машғулотда эса, тингловчилар билан суҳбатлашиб олиш мақбул ёхуд бўлмаса, ҳар иккала машғулотни ҳам пропагандистнинг ҳикояси билан бошлаб, сўнгра ўзаро суҳбатлашиш билан якунлаш мумкин.

Машғулотларни қуйидаги тахминий план асосида олиб бориш мумкин:

1. КПСС Ташқи сиёсатининг партия XXIV съезди томонидан ишлаб чиқилган синфий ҳамда интернационал характери.

2. КПССнинг халқаро социализм мавқеини мустаҳкамлаш, социалистик мамлакатлар билан ҳар тарафлама ҳамкорликни янада ривожлантиришга қаратилган фаолияти.

3. КПССнинг тинч-тотув яшаш принципларини барқарор этиш учун кураши, «совуқ уруш» сиёсатини фош этиб, халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган интилишлари.

4. Совет кишиларининг фидокорона меҳнати — СССР иқтисодий ҳамда мудофаа қудратини, унинг халқаро позициялардаги мавқеини янада мустаҳкамланишининг асоси.

Машғулот раҳбари ўзининг қисқа кириш сўзида тингловчиларга КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил 26—27 апрелда бўлиб ўтган Пленуми партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг халқаро фаолияти тўғрисида ўртоқ Л. И. Брежнев докладини тинглаб ва муҳокама қилганлигини эслатиб ўтади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида ҳозирги замон халқаро аҳволи ҳар тарафлама чуқур таҳлил этилди, КПССнинг халқаро аҳвол бўйича фаолиятида янги актуал вазифалар ўртага ташланди.

Пленум КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг Ер юзида мустаҳкам тинчликни таъминлаш, коммунизм қураётган совет халқининг тинч фаровон турмушини кўз қорачиғидек сақлашга қаратилган фаолиятини тўла ва якдиллик билан маъқуллади, ҳамда ана шу вазифаларни ҳал этишда ўртоқ Л. И. Брежнев шахсан қўшаётган катта ҳиссани қайд қилди.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш бўйича қилинган ишларга якун ясади ва бундан кейинги вазифаларни белгилади. Партиямизнинг халқаро фаолиятидаги актив ва ташаббускорона сиёсати, совет давлатининг қудрати ва бекиёс ошиб бораётган обрўйи жаҳон миқёсида ижобий силжишларга имкон яратиб берди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ГФР, АҚШ ва Франция мамлакатларига қилган тарихий сафарлари якуни бунинг ёрқин тимсолидир. Совет кишилари энг олий даражадаги бу музокараларнинг якунларини қизғин табриклайдилар ва қўллаб-қувватлайдилар. КПССнинг ленинча ташқи сиёсатини бир тан-бир жон бўлиб маъқуллайдилар.

Биринчи масала қараб чиқилаётганда, совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида КПСС XXIV съездидан сўнг коммунистик қурилишда янги зафарларга эришганлиги, социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудрати янада мустаҳкамланганлиги, унинг халқаро обрўйи бекиёс ўсиб бораётганлигига асосий эътиборни қаратиш лозим. Бутун халқаро тараққиётда мамлакатимизнинг таъсир кучи ўсиб бормоқда.

КПСС ва Совет давлати халқаро масалаларда эришаётган муваффақиятларининг гарови — унинг марксизм-ленинизмга чексиз садоқатида, буюк Ленин томонидан принципиал асослари кўрсатиб берилган халқаро сиёсатдаги синфий ва революцион йўлнинг изчиллик билан ҳаётга татбиқ этилаётганлигида.

Шундан сўнг, КПССнинг ленинча ташқи сиёсатидаги асосий йўналишларни санаб ўтиш ва таҳлил этиш мақсадга мувофиқ.

КПСС ва Совет давлатининг ленинча ташқи сиёсатидаги синфийлик, унинг тинчликсевар характери социалистик ижтимоий тузумнинг табиатидан, унинг ички сиёсат билан табиий равишда боғлиқлигидан келиб чиқади.

Ташқи сиёсатни ички сиёсатдан ажратишдан кўра хатороқ ва зарарлироқ идея йўқ, деб таълим берган эди В. И. Ленин. (Ленин. Асарлар, 25 том 82-бет).

Ана шу ички ва ташқи сиёсатдаги чуқур диалектик ўзаро боғлиқлик партиямизнинг кундалик фаолиятида намоён бўлиб бораётир: халқаро муносабатларни соғломлаштириш ва ривожлантириш программаси, тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган масалалар мамлакатимизда коммунистик қурилиш вазифалари билан чамбарчас боғлиқдир. Бу программа халқаро аҳволни ҳамда мамлакатимизнинг ички имкониятларини марксча-ленинча таҳлил этишга таянади. Мамлакатимиз ички имкониятлари эса, кенг авж олдирилган социалистик жамият қурилишида бекиёс даражада ўсди.

Совет ташқи сиёсати чуқур ва изчил интернационал моҳият касб этади. Чунки совет халқининг манфаатлари ер юзидаги барча мамлакатлардаги ишчилар синфи, меҳнаткаш омманинг туб манфаатларига мос бўлиб тушади. Бизнинг сиёсатимиз ер юзидаги барча революцион ҳамда прогрессив кучларга хайрихоҳдир. У синфий курашнинг халқаро миқёсда зўр таъсир этувчи кучи саналади. халқаро коммунистик ва миллий озодлик ҳаракати билан чамбарчас боғлиқдир.

Шу нарсани қайд этиш муҳимки, империализм ҳамда реакцияга қарши курашда ҳозирги замоннинг асосий революцион кучлари: жаҳон социализм системаси, халқаро ишчилар ҳаракати ва миллий озодлик кураши бирлиги империализм ва реакцияга қарши курашда ҳал қилувчи муваффақият омилидир. Мана шу бирликни ҳимоя қилар экан, бизнинг партиямиз ҳар қандай ўнг ва «сўл» ревизионистларга қарши, Пекиндаги бузғунчиларга қарши изчил ва принципиал кураш олиб бормоқда.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми марксча-ленинча партиялар ҳамда оммавий-ижтимоий ҳаракат Тинчлик программасини амалга оширишда КПСС ва Совет ҳукумати фаолияти билан бирдам эканлигини қониқиш билан қайд этди. Партиямизнинг изчил интернационалистик сиёсати, империалистик кучларнинг агрессив ҳаракатларини фош этиш ва йўққа чиқариш КПССнинг бугунги кунда долзарб бўлиб қолган халқаро проблемаларни ҳал этишдаги конструктив линиясига, бошқа ижтимоий тузумдаги мамлакатлар билан нормал муносабатлар, шароит тақозо этганда эса, яхши муносабатлар ўрнатишдаги конструктив линиясига мос келади.

Бугунги кунда тинч-тотув яшаш принципи халқаро тараққиётнинг реал кучига айланди. Партия XXIV съездидаги бу хулоса улкан назарий ва амалий аҳамият касб этади. Унда ҳозирги замонда жаҳонда кучлар нисбати социализм фойдасига ўзгаргани ўзининг конкрет ифодасини топган.

Пропагандист тинч-тотув яшаш принципи халқаро миқёсда синфий курашнинг ўзига хос формаси эканлигига алоҳида эътибор бермоғи лозим. Бу экономика, сиёсат ва идеологияда намоён бўлмоқда. Тинч-тотув яшаш сиёсати курашнинг фақат бир йўлини инкор этади. У ҳам бўлса, халқаро проблемаларни урушлар воситаси билан ҳал этиш йўлидир.

Ҳозирги босқичда совет Тинчлик программаси тинч-тотув яшаш ленинча сиёсатининг ёрқин ифодаси бўлиб қолмоқда. У тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш проблемаларининг қуйидаги энг асосий қирраларини ўзида мужассамлаштирмоқда:

— Мавжуд уруш ўчоғларини йўқотиш ва давлатлар ўртасида янги тўқнашувлар олдини олиш;

— коллектив хавфсизлик принципини ҳаётга татбиқ этиш;

— мустамлакачилик ва ирқчиликни бартараф этиш ишларини ниҳоясига етказиш;

— етилиб қолган иқтисодий ва илмий-техникавий проблемаларни ҳал этишда ўзаро манфаатдорлик ва ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш.

Бу программа барча халқларнинг манфаатларига, бутун дунё манфаатига тўла мос бўлиб тушади. Уни амалга ошириш йўлидаги конкрет қадамлар халқаро вазиятга улкан таъсир кўрсатди. Тинчлик программаси таъсири остида, СССР ҳамда бошқа социалистик мамлакатларнинг амалий ҳаракатлари таъсирида халқаро сиёсатнинг бугунги босқичида бурилиш ясалди. Кескинлик юмшалди, «совуқ уруш» чекиниб, ўзаро ҳамкорликка кенг йўл очилди. Халқаро сиёсатдаги бундай бурилиш совет халқининг, коммунистик қурилишнинг манфаатларига мос бўлиб тушади. Бундай сиёсатни совет халқи тўла қўллаб-қувватлайди.

ИККИНЧИ масала юзасидан тингловчиларга материаллар мазмуни тушунтирилаётганда, КПССнинг ташқи сиёсатидаги асосий йўналиш социализм позицияларини мустаҳкамлашдан, жаҳон социалистик системасини бундан кейин ҳам янада жипслаштиришдан иборат эканлигига эътиборни қаратмоқ лозим.

Социалистик ижтимоий ва давлат тузуми капиталистик тузумдан бекиёс афзалликларга эгадир. Жаҳон социалистик системаси мавжудлигининг ўзи, қардош социалистик мамлакатларнинг халқаро миқёсда аҳиллик билан олиб бораётган актив ҳаракатлари янги жаҳон уруши олдини олишда улкан аҳамиятга эгадир.

Шунинг учун, марксча-ленинча партиялар ўзаро ҳамкорлигининг янада ривожланаётганлиги, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ташқи сиёсатидаги якдилликнинг муваффақиятли ҳал этилиши, иқтисодий алоқалар такомиллашгани ва мустаҳкамланганини биринчи навбатда. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида, Социалистик Иқтисодий Интеграция Комплекс программасини амалга оширишда конкрет мисоллар асосида тушунтириш зарур.

Социалистик мамлакатлар қудрати ва бирлигининг мустаҳкамланиши, улар сиёсатининг ўзаро бамаслаҳат ҳал этилиши ва бир-бирига қардошларча ёрдам бериши халқаро миқёсда жиддий ўзгаришларга олиб келди. Уларнинг энг муҳимлари КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми материалларида акс этган. Чунончи:

— қаҳрамон Вьетнам халқининг тарихий ғалабаси. Вьетнамга қарши империалистик агрессиянинг тўхтатилганлиги. Жануби-Шарқий Осиёда уруш ўчоғига барҳам берилгани;

— ГДРнинг сиёсий жиҳатдан блокада этишга чек қўйилганлиги. Уни дунёдаги кўпгина мамлакатлар тан олганлиги. Германия Демократик Республикаси БМТнинг тўла ҳуқуқли аъзоси эканлиги;

— Ғарбий ярим шарда биринчи социалистик мамлакат ҳисобланган Куба республикаси халқаро мавқеининг мустаҳкамланганлиги;

— Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзолари составининг кенгайиши. Кейинги йилларда унинг составига Мўғулистон Халқ Республикаси ҳамда Куба Республикаси қўшилдилар. Югославия Федератив Социалистик Республикаси билан ҳар тарафлама ҳамкорлик чуқур негиз отди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессияларида ВДР ҳамда КХДР вакиллари кузатувчи сифатида иштирок этмоқдалар.

Жаҳон социалистик ҳамдўстлиги мамлакатлари ўз иқтисодий ва илмий-техникавий кучларини бирлаштириб, жиддий муваффақиятларни қўлга киритдилар. Машғулотларда буни қуйидаги мисоллар асосида тушунтириш мумкин:

— 1972 йилда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзолари бўлган мамлакатлар саноат ишлаб чиқариши 1950 йилги даражага нисбатан қарийб 8 баравар ошди. Худди шу муддат ичида капиталистик мамлакатларда уч баравар ўсиш бўлди, холос:

— саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши кейинги икки йил ичида капиталистик мамлакатларда 8,8 процентни ташкил этган бўлса, социалистик мамлакатларда 15 процентни ташкил этди;

— миллий даромад 1970 йил билан таққослаганда 11 процентдан зиёд бўлди.

Социализмнинг капитализм билан мусобақасида ҳал қилувчи ғалабани таъминлаш бўйича шарт-шароитлар туғилмоқда.

Кейинги йилларда Варшава Шартномаси Ташкилоти янада мустаҳкамланди, унинг коллектив қудрати такомиллашди.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасида актив ва ўзаро келишиб олиб борилаётган сиёсат халқаро аҳамиятга эга бўлган фактор саналади. Совет Иттифоқи барча социалистик мамлакатлар билан биргаликда империалистик агрессияга ҳамда халқларнинг озодлик ҳаракатини бостиришга қаратилган кучларга қарши қатъий кураш олиб бормоқда. Буни ўз мамлакатлари мустақиллиги йўлида кураш олиб бораётган араб халқлари, Ҳинди-Хитой халқлари, Африка, Латин Америкаси халқлари курашини Совет Иттифоқи қизғин қўллаб-қувватлаётганлигидан ҳам билса бўлади.

Пропагандист БМТ Хавфсизлик Кенгаши Совет Иттифоқи ва АҚШ ташаббуси билан Яқин Шарқда ўт очишни ва барча уруш ҳаракатларини тўхтатиш ҳақида қабул қилган Резолюциясини алоҳида таъкидлаб ўтмоғи лозим.

Совет кишилари Чили меҳнаткашларига чуқур хайрихоҳдирлар. Улар Чили реакциясининг қонли жиноятларига қарши норозилик билдирмоқдалар.

Бугунги кунда социализм позициялари ҳар қачонгидан кўра ҳам мустаҳкамроқдир. Қардош марксча-ленинча партиялар ҳозирги шароитда янада жипслашиш, социалистик мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорликни янада чуқурлаштириш ва кенгайтириш ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлигини яхши ҳис этмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми Хитой Халқ Республикасининг социалистик мамлакатларга, халқаро коммунистик ҳаракат жипслигига қарши, тинчликсевар мамлакатлар халқларнинг халқаро кескинликни юмшатиш учун олиб бораётган интилишига қарши кураши, Пекин олиб бораётган антисовет сиёсати тинчлик ишига, халқаро социализм ишига зиён етказаётганлигини алоҳида қайд этди. Партиямиз маоизмга қақшатқич зарба берар экан, Пекин раҳбарларининг антиленинчи шовинистик йўлини фош этар экан, шу билан бирга, СССР билан ХХР ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш учун изчиллик билан ҳаракат қилмоқда.

Партиямизнинг Хитойга нисбатан позицияси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентда сўзлаган нутқида атрофлича баён этилган.

Иккинчи масала ниҳоясида пропагандист халқаро социалистик системани ҳозирги замон тарихий тараққиётида тутган ўрни ва ҳал қилувчи роли бўйича хулосалар ясаши лозим.

УЧИНЧИ масалани ёритишда, партиямиз Марказий Комитети апрель Пленуми қайд этган, яъни тинч-тотув яшаш принциплари турли ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасида кенг танилаётганлиги, «совуқ уруш»дан кескинликни юмшатиш томон дадил қадамлар қўйилганлигига эътибор бериш керак.

Машғулот раҳбари ҳозирги пайтда халқаро миқёсда ижобий ўзгаришлар бўлаётганлиги сабабларини чуқур очиб бермоғи зарур.

Бунинг замирида объектив факторлар ётибди. Булар орасида дунёда кучлар нисбатининг социализм фойдасига оғишмай ҳал бўлаётганлиги алоҳида ўрин эгаллайди. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари қудрати ва бирлигининг мустаҳкамланиши, революцион антиимпериалистик курашнинг миллий озодлик ҳаракатлари зонасидагина эмас, балки капитал мамлакатларида ҳам кучайиб бораётганлиги, халқаро коммунистик ҳаракат сафларининг мустаҳкамланаётганлиги ва обрў-эътиборининг ошиб бориши—мана шуларнинг ҳаммаси «совуқ уруш» империалистик сиёсати асосларини таг-томири билан емириб ташлайди.

Бунда СССРнинг, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг изчиллик билан олиб бораётган тинчликсевар ташқи сиёсати халқаро кескинликни юмшатишда муҳим фактор бўлиб хизмат қилмоқда.

«Совуқ уруш» ўз таъсир кучини йўқотганлиги, социализм мамлакатларига нисбатан зўравонлик позицияси ҳеч қандай истиқболга эга эмаслигини тушуниб етган айрим капиталистик мамлакатлар ҳукмрон доиралари сиёсати ҳам кескинликни юмшатиш ва уни бир мунча олға силжитиш процессларига кўмак бермоқда. Ушбу процесснинг активлашувида партиямизнинг, Совет давлатининг КПСС XXIV съезди олға сурган Тинчлик программасини амалга оширишдаги фаолияти улкан роль ўйнади.

«Совет Тинчлик программасини юзага чиқариш, — деган эди Л. И. Брежнев РСДРП II съездининг 70 йиллигига бағишлаб ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида,—инсониятни шундай марраларга яқинлаштириб қўймоқдаки, бу марраларга эришиш янги уруш чиқариш хавфини камайтиради, халқларга чинакам тинч ривожланиш имкониятини таъминлаб беради».

Тинчлик программасини амалга оширар экан, КПСС Марказий Комитети ўзининг бутун эътиборини даставвал Европа хавфсизлигини таъминловчи проблемаларни ҳал этишга қаратди. Европа қитъасининг жаҳон тараққиётида тутган муҳим роли ана шу проблемаларга эътибор беришни тақозо этарди.

Ўзларининг Европа сиёсатларида СССР ва қардош социалистик мамлакатлар, даставвал, Европа давлатлари чегаралари дахлсизлиги — Европада мустаҳкам тинчликнинг асоси эканлигига амал қилдилар. Бу Совет Иттифоқи ҳамда Польшанинг ГФР билан, шу жумладан ГДР билан ГФР ўртасида тузилган шартномаларда ўз ифодасини топди. Бу шартномаларнинг кучга кириши, шу жумладан, Ғарбий Берлин бўйича тўрт тарафлама битим имзоланганлиги, ЧССР билан ГФР ўртасида олиб борилган музокаралар СССР ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ГФР билан экономика, фан ва техника, маданият соҳасида ўзаро ҳамкорлик алоқалари ўрнатишида реал шарт-шароитлар яратиб берди.

Шундан сўнг, юксак даражадаги учрашувлар: ўртоқ Л. И. Брежневнинг В. Брандт ва Ж. Помпиду билан бўлган учрашувлари ҳақида сўзлаб бериш керак. Жаҳон жамоатчилиги бу визитлар ўзаро ҳамкорликда кейинги йилларда қўлга киритилган муҳим натижаларнинг асосини ташкил этади, деб баҳо бермоқда.

«Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ГФРга визити, — деб таъкидланади КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Қарорида, — КПСС ва Совет Давлати ташқи сиёсий йўлининг реал амалга оширилиши бўлиб, кескинликни юмшатиш, Европадаги барча халқлар учун тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлидан яна муваффақиятли олға боришда катта аҳамиятга эгадир».

Европада халқаро вазиятни соғломлаштиришда СССРнинг Франция, Финляндия, Италия ва бошқа капиталистик мамлакатлар билан муносабатларининг қатъий ривожланаётганлиги муҳим аҳамият касб этмоқда.

КПСС Марказий Комитети тинч-тотув яшашнинг жонли ва жозибадор намунаси бўлиб қола оладиган хавфсизлик ва ҳамкорликнинг мустаҳкам системасини Европада барпо этиш учун шарт-шароит вужудга келди, деган фикрга асосланиб иш кўрмоқда, —дейилади КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми қарорида.

Шу муносабат билан, Умумевропа кенгашини муваффақиятли ўтказиш принципиал аҳамиятга эгадир. Бу кенгашнинг 35 давлат ташқи ишлар министрлари иштирок этган биринчи босқичи шу йилнинг 3-7июлида Хельсинки шаҳрида муваффақиятли ўтди. Шу кунларда Женевада кенгашнинг иккинчи босқичи ўтмоқда. Учинчи, сўнгги босқичи шу йилнинг охирида яна Хельсинкида бўлиб ўтади. Европа қитъасида қурол-яроғларни ҳамда қуролли кучларни қисқартириш бўйича музокаралар олиб борилмоқда.

СССР ва АҚШ муносабатларида ҳам тарихий силжишлар намоён бўлмоқда. Бу икки буюк мамлакат ўртасида муносабатларни яхшилашга кенг имконият, айниқса, Вьетнамга қарши агрессия тўхтатилганидан кейин яратилди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШ Президенти Р. Никсон билан олиб борган музокаралари улкан халқаро аҳамиятдаги воқеа бўлди. Икки визит якуни сифатида 20 та муҳим битимга имзо чекилди. Бу битимлар тинч-тотув яшаш сиёсатини ҳаётга конкрет татбиқ этишда, узоқ муддатли ва ўзаро манфаатдорликка асосланган Совет-Америка алоқаларини ривожлантиришнинг янги босқичига чиқишда катта роль ўйнамоқда.

Пропагандист, айниқса, ядро уруши олдини олиш бўйича имзоланган битимнинг аҳамиятига, унинг бутун инсоният учун катта тарихий аҳамиятга эга эканлигига алоҳида тўхталиб ўтиши зарур.

Совет Иттифоқи Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг мустамлакачилик тузуми қолдиқларини бартараф этиш, ирқчилик ва апартеидга қарши ёш мустақил давлатларнинг жипслашуви, тараққиёт ва тинчлик учун курашда ҳар тарафлама ёрдам бериб келмоқда. Совет Иттифоқи Осиёда коллектив хавфсизликни барпо этиш ғоясини олға сурди. Шу жиҳатдан қараганда, Япония билан муносабатларнинг яхшиланиши, ўртоқ Л. И. Брежневнинг яқинда Ҳиндистонга қиладиган сафари улкан аҳамиятга эгадир.

КПСС ва Совет ҳукуматининг ташқи сиёсати ана шу муваффақиятларни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга қаратилгандир.

Халқаро кескинликни юмшатишда ва ер юзидаги барча тинчлик тарафдорларини тинчлик йўлида иш олиб боришга сафарбар этишда Москвада иш олиб борган Тинчликсевар кучларнинг Жаҳон конгресси улкан роль ўйнади.

ТЎРТИНЧИ масала мазмунини очиб беришда пропагандист меҳнат план топшириқларини муваффақиятли ошириб бажариш меҳнаткашлар моддий фаровонлигини, Совет давлатининг иқтисодий ва ҳарбий қудратини, унинг халқаро обрўйини ошириш гарови эканлигига эътибор бермоғи лозим. Ўзбекистон экономикаси ҳақида гап кетар экан, уни СССР халқ хўжалиги яхлит комплексида таҳлил этмоқ, коммунизм моддий-техника базасини яратишда Ўзбекистоннинг ролига эътиборни қаратмоқ лозим. Ўзбекистон ССР мамлакатимизнинг фақат асосий, индустриал республика ҳамдир. Аҳоли жон бошига электр энергияси ишлаб чиқариш бўйича Ўзбекистон қўшни мамлакатлар бўлган Эрон ва Туркияни олти марта Таиландни, 14, марта Покистонни 27 марта орқада қолдирди.

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари ўз республикалари ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Улар меҳнат интизомини мустаҳкамламоқдалар, меҳнат унумдорлигини ошириб, ер юзида тинчлик ишига ўзларининг шахсий улушларини қўшмоқдалар.

Барча меҳнаткашлар сиёсий онглилигининг ўсиб бориши ва энг муҳими, барча меҳнаткашларнинг меҳнат активлиги халқаро кескинликни янада юмшатиш ишига ҳисса бўлиб қўшилажак.

Тавсия этиладиган адабиётлар

В. И. Ленин. Сулҳ ҳақида. 26 октябрь (8 ноябрь)да қилинган доклад. Асарлар, 26 том, 249—254 бетлар.

В. И. Ленин. Республиканинг ички ва ташқи сиёсати ҳақида. Асарлар. 33 том, 135—150 бетлар.

В. И. Ленин. «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали». Асарлар. 31 том, 81 бет.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Программаси, 3—75 бетлар.

КПСС XXIV съезди материаллари, 3—75 бетлар.

Коммунистик ва ишчи партияларининг Халқаро Кенгаши. Ҳужжатлар ва материаллар. Москва, 1969 йил.

Партия XXIV съезди Қарорларини амалга ошириш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг халқаро фаолияти тўғрисида КПСС Марказий Комитети Пленумининг 1973 йил 27 апрелда қабул қилган Қарори. «Совет Ўзбекистони» газетасининг 1973 йил, 28 апрель сони.

Уртоқ Л. И. Брежневнинг ГФРга визити тўғрисида. «Совет Ўзбекистони», 1973 йил, 25 май сони.

Уртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШга [illegible] визитининг якунлари тўғрисида. «Совет Ўзбекистони», 1973 йил, 1 июль.

Л. И. Брежнев, «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисида», «Ўзбекистон» нашриёти, 1973 йил.

Л. И. Брежневнинг Украина ССР, Қозоғистон ССР, Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденлари топширилишида Киев, Олмаота ва Тошкент шаҳарларида сўзлаган нутқлари.

А. А. Громико. Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашда сўзлаган нутқи. «Совет Ўзбекистони», 1973 йил, 5 июль.

Беш йиллик одимлари. СССР Марказий Статистика бошқармасининг ахбороти. «Совет Ўзбекистони», 1973 йил, 21 октябрь.

Тинчликсевар кучларнинг Жаҳон конгресси материаллари.

Яқинда шаҳримизнинг Халқобод кўчасида яна бир тўрт қаватли бино қад кўтарди. Бу ерга Ўзбекистон ССР колхозлараро лойиҳалаш ва янги техникани жорий этиш «Узмежколхозстрой» институти кўчиб келади.

СУРАТДА: янги бинонинг ташқи кўриниши.

Муниддин ЖУВАЙНИЙ

Нигористон

Тўрт нарса сиҳат-саломатликни сақлайди: иштаҳа келганда овқат емоқ, оғир нарсаларни кўтаришдан тийилмоқ, ҳаракат ва сокинликни меъёрида тутмоқ ва ўзидан ғамни узоқ қилмоқ.

Байт:

Иштаҳа келмасдан еса ҳар кимса,
Ранж ила меҳнатга бўлур мубтало.
Ундан ҳам оғири — қўлда оғир юк,
Қўлгамас юракка бўлади бало!

Тўрт нарса ҳаёт лаззатини сўндиради; чарчаган ҳолда яна юриш, йўлдаги азоб ва қийинчилик, ўргатилмаган отда юриш ва кампир билан алоқада бўлиш.

Тўрт нарса ўлик дилни тирилтиради: олим устод, яхши дўст, мувофиқ ёр ва давлату иқбол сабабчиси бўладиган доно ақл.

Байт:

Яхши хотин билан меҳрибон устод,
Киши руҳин доим қилади шодмон.
Улардан ичилган оби ҳаёт сув,
Боқий умр берар кишига ҳар он.

Ҳикмат. Ваҳоб бин Мабнанинг айтишича, ҳийладан холи бўлмаган олим ўғридир. Ақл либосини киймаган ҳар бир одам ҳайвон билан тенгдир.

Байт:

Нодон хато қилса, раводир унга,
Айб қўйиб бўлмас, йўлни билмайди.
Ҳайвондан минг марта ёмонроқ ҳар ким,
Йўлни билиб унга амал қилмайди.

Инсон жасадидаги ақл дарахтга ўхшайди. Дарахт тоза ва ҳосилли бўлса, ундан самара умид қилиш мумкин. Унга пажмурдалик ва хазон етса, ўтин қилиб ёқишдан бошқа нарсага арзимайди.

Байт:

Ростлигу дўстликни кутса бўлади,
Оқил кишилардан, фарзоналардан.
Аҳмоқлик бўлади яхшилик кутмоқ,
Ақли йўқ, баднамо, девоналардан.

Ҳикмат. Одоб хазинасини юрагига жойлаган бир йигит бор эди. У ўз бахтини тополмай бир неча вақт сарсон-саргардонликда юрди. Кунлардан бир кун Анушервон ходимларидан бирининг хизматига кириб қолди. У ердаги қийинчилик ва макру-ҳийлаларга қанчалик сабр қилмасин, бирор фойда кўрмади. Қоронғи тунларни оғир хаёллар билан ўтказди.

Байт:

Куннинг жамолини кўрай деса ким,
Тунда сабр қилмоқ ёлғиз чораси.
Гавҳар қидирувчи меҳнатдан қўрқса,
Қўлига чиқмагай дурнинг сараси.

Бир куни Анушервон мажлис уюштирди ва мулозимларидан: «Энг юмшоқ нарса нима?» деб сўради. Биров: «Шоҳи» деб жавоб берди. Биров эса: «Товуқ парлари» деди. Яна бирови эса: «Шоҳидан ҳам юмшоқроқ нарса нима бўлиши мумкин» деди. Шу онда ҳалиги йигит сарой устида турган эди. Мулозимлар жавобидан Анушервоннинг кўнгли тўлмаганини кўриб, сўзлашга ижозат сўради. Ижозат бўлгач деди: «Энг юмшоқ нарса тинчликдир!» Анушервон унга офарин айтди ва яна сўради: «Энг яхши овқат нима?» Йигит: Шаҳвоний қувватни оширмайдиган ва танда иллат қўзғатмайдиган овқат энг яхши овқатдир!» деди. Яна сўради: «Энг яхши шароб қайси? Жавоб берди: «Ақлни зое қилмайдиган, касаллик қўзғатмайдиган.» Яна сўради: «Гуллардан энг хуш ҳидлиси қайси?» Жавоб берди: «Ота-она тириклигида хурсанд қиладиган, ўлганда номини боқий қиладиган, ҳаёт гули бўлган муносиб фарзанддир!»

Анушервон йигитни тақдирлади ва ўз ҳакимлари орасига қўшди.

Байт:

Доно ночорликда қолса ҳам бир кун,
Умиди ҳосилдан кўрсатар нишон.
Мушкни кўр, либосга пинҳон қилса ҳам,
Ҳид сочиб ўзини қилар намоён.

Ҳикоят. Жолинус ҳаким вафот этгач, унинг хонасидан қуйидаги хат ёзилган қоғозни топдилар: «Энг аҳмоқ киши шундай кишики, топган емишини тўхтамай оғзига солаверади. Тибда ўртача ейиш саломатлик гаровидир...»

Байт:

Танпарварлик бўлса доим хаёлинг,
Қачон сенга кулиб боқади иқбол?!
Гарчи бенавосан, гар шоҳ лашкари,
Нафсинг орзусини йўқотгил дарҳол.
Дунёдан умидинг бор экан тезда,
Ҳавас қонин тўкиб айлагин беҳол.
Фақирликни бойлик деб бил ўзингга,
Шунда бахтинг кулиб, топасан иқбол!

Бир Ҳакимга дедилар: «Подшо сени душман деб билади». У деди: «Ҳа, у ўзидан қудратлироқларни душман деб ҳисоблайди!»

Байт:

Ҳар кимса нафсининг асири бўлса,
Ожизлар мулкига чўзади у қўл...

Ҳикоят. Бир куни Искандар Бужонис ҳакимни ўз мажлисига чақиртирди. Бужонис элчига деди: «Искандарга айт, унинг бизни унутиб қўйишга мажбур қилаётган нарса, бизни унинг олдига боришга ҳам тўсқинлик қилмоқда. Уша нарса салтанатдир. У салтанат иштиёқида, биз эса қаноат!»

Байт:

Ҳар кимса борича қаноат қилса,
Ажабланма, тушмас біровга иши.
Юрагида кимнинг тама бўлмаса,
Ҳеч кимсадан бўлмас қўрқинч, ташвиши.

Ҳикоят. Бир куни Искандар Бужонис ҳакимни кўриб қолди ва деди: «Сен мендан қўрқмайсанми?!» Бужонис сўради: «Сен яхшимисан, ёмонмисан?!» Искандар: «Яхшиман!» деб жавоб берди. «Ундай бўлса,— деди ҳаким,— сендан қўрқиш ўрнига кўпроқ умид қилса бўлади!»

Байт:

Ёмонликдан қўрқса арзийди киши,
Ёмонликдан қийин қолмоқлик омон.
Яхшиликдан умид қилса бўлади,
Яхшидан қўрқмоқнинг ўзидир ёмон!

Ҳикмат. Ҳар кимсада поклик бўлмаса, ундан умид қилиш нопокликдир.

Байт:

Навбаҳор булути бўлса бад асл,
Шўр ернинг устига ёғдирар ёмғир.
Ёмондан яхшилик кутмагин зинҳор,
Ким кўрган шўр ерда тоза сув ахир?!

Ҳикмат. Очкўз кишини тарбия қилмоқ ўз обрўйини тўкмоқдир. Ундай киши ўзгалар яхшилик қилса ҳам ёмонлик қилмай қолмайди.

Байт:

Нокасларни қилма тарбият,
Яхшиликка ёмонлик қилар.
Чиёнларни парвариш қилсанг,
Ниши билан вужудинг тилар.

Ҳикмат. Кишига сахий душмандан сақлангандан кўра хасис дўстдан асранмоқ яхшидир.

Байт:

Ҳар кимсада бўлса қабиҳ бир одат,
Бу одатин қилар бир куни такрор.
Чиённи кўр, тошга уради нишин,
Ваҳоланки тошга ўтмайди зинҳор.

Ҳикмат. Қайс ибн Саиддан сўрадилар: «Энг яхши фазилат нима?» Жавоб берди: «Уз қадрини билиш. Уз қадрини билмаган киши бировлар қадрини билмайди!»

Байт:

Уз қадрини билмаган киши,
Узга қадрин билмас ҳеч қачон.
Шакар ҳанзал* фарқин билмаган,
Шакар дейди ҳанзал кўрган он.
Зилол сувни кўрмаган киши,
Мақтаб ичар кўлмакни шодон.

Ҳикмат. Мард шундай кишики, ҳимматни ҳаётнинг ҳикмати деб билади.

Байт:

Ҳар кимсанинг бўлса ҳиммати олий,
Оқибат бахт ила мартаба топар...

Ҳикмат. Олийҳиммат киши гўёки Ҳумо қушидир. Паст ҳиммат киши мисоли қузғун, ўлаксалар унинг улушидир.

Байт:

Ҳар кимсада бўлса Ҳумодек ҳиммат,
Ҳар касалга ундан топилар даво.
Ҳимматсизлар эрур мисоли қузғун,
Ундан келур даво ўрнига вабо!

Ҳикмат, Ҳақиқий кўз эгаси шундай кишики, доимо ўз феъли ва сўзига танбиҳ назарини солиб туради. Доно юрак эгаси шундай кишики, яхши ишлар билан дунё саройида ўзини маломатга сабаб бўладиган ном қолдирмайди.

Ҳикмат. Ҳар ким гуноҳкор кишини кечира олса, бу улуғлик нишони ва олийҳимматлик аломатидир...

Байт:

Ҳар ким ҳою-ҳавас сўнгидан юрса,
Рост айтсам, эшагу молдан баттардир...

Ҳикмат. Истеъдод эгасини тарбиясиз қўймоқ зулмдир. Истеъдодсиз кишини тарбия қилмоқ — жоҳиллик.

Байт:

Кимсада бўлмаса агар истеъдод,
Минг ҳийла қил таълим кор қилмас асло.
Гумон қилма, бузоқ худо бўлмайди,
Бутпараст олтин-ла берса ҳам оро.

Ҳикмат. Олийҳиммат ва соҳибдавлат киши шундай кишики, яхши хулқ ва чиройи одат билан каттаю-кичикни ўз муҳаббати домига илинтиради, дўстлик уруғини кўнгил ерига экади, азизлар ва улуғлар йўлига ибрат кўзи билан боқади, қариндош-уруғлар ҳақини имкони борича сақлайди, дўстларини қўлидан келганча ҳурматлайди, ўлиб кетган ёру-биродарлар авлодини яхшилик билан тақдирлайди.

Байт:

Ёмон отли киши ўлик билан тенг,
Яхши ўлса ҳамки тирик эл аро.
Шундай яшагинки, сен ўлсанг агар,
Бошга тупроқ сочиб, чексинлар наво.

*) Ҳанзал — бот. колоквинт.

Тошкентдаги алоқа-электротехника институтида кўпгина ёш мутахассислар меҳнат қилиб, малакали кадрлар тайёрлаш ишига катта ҳисса қўшмоқдалар. Сиз мана бу суратда радио узатгич мосламалари лабораториясининг ишчан ассистенти Владимир Карякинни кўриб турибсиз. У студентлар билан ўтказиладиган навбатдаги машғулотга алоқа техникасини ҳозирламоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Ўлкамиз тарихи

Далварзинтепа— топилмалар хазинаси

Ҳамза номидаги республика санъатшунослик институтининг санъатшунослик доктори Галина Анатольевна Пугаченкова бошчилигидаги археологик экспедицияси Ўзбекистон территориясида бир вақтлар мавжуд бўлган антик маданият ва санъатни ўрганиш борасида самарали иш олиб бормоқда. Бу археологик қидирув ва тадқиқот ишлари тарихнинг номаълум саҳифаларини тиклашда муҳим аҳамият касб этмоқда. Институт томонидан 1967 йили Сурхондарё областининг Шўрчи районидаги «Октябрь 30 йиллиги» колхози территориясида жойлашган қадимий Далварзинтепада бошланган қазиш ишлари бу фикрнинг далилидир.

Қазиш жараёнида топилган ва топилаётган меъморчилик ёдгорликлари харобалари, ҳайкалчаларнинг парчалари, деворга ишланган рангли расмлар, турли шаклларда ги сопол буюмлар бу жойда бир вақтлар юксак маданиятли давлат мавжуд бўлганлигини кўрсатади. Топилган нарсаларга қараганда, ўрганилаётган қадимий шаҳар эрамизнинг I-III асрларида гуллаб-яшнаганлигини кўрсатади. Бу ерда ўша пайтда Кушонийлар династиясининг марказий шаҳри бўлган. Бу давлат ҳозирги Ўзбекистон, Афғонистон, Ҳиндистоннинг айрим қисмларини ўз ичига олган бўлиб, катталиги жиҳатидан Рим империяси территориясидан қолишмасди. Династиянинг Канишка исмли ҳукмдори подшоҳлик қилган даврда шаҳар ўз маданий равнақининг юксак чўққисига кўтарилган. Бу давр тахминан биринчи асрнинг охири ва иккинчи асрнинг биринчи ярмига тўғри келади.

Қазиш ишлари йилдан йилга кенгайиб боряпти. Шу мавсумдаги ишларда археологлар билан бирга Тошкент Давлат университети ва Тошкент театр ва рассомчилик институти студентлари ҳам иштирок этишди. Ҳозирги пайтда шаҳарнинг тузилиши, биноларнинг қурилиш тартиби, ишлатилган бинокорлик материаллари ўрганилмоқда. Иш жараёнида қарийб икки мингга яқин, тупроқ остида қолиб кетган нодир санъат асарлари топилиб (эрамиздан аввалги II асрдан то эрамизнинг I-IV асрларигача бўлган даврда яратилган), реставратор ҳайкалтарош Х. Ҳусниддинхўжаев, рассом А. Исломовлар томонидан эҳтиётлик билан тозалаб олиняпти.

Ҳар бир кун археологларга бирор янги нарса туҳфа этмоқда. Т. Беляева ва Б. Турғунов бошчилигидаги археологлар топган сопол буюмлар, тангалар. Э. Жўраев бошчилик қилаётган группа топган ҳайкал бўлакчалари, деворга ишланган расм, устига шохдор қўчқор рельефли тасвири туширилган нафис кўзача, сопол чироқлар ана шулар жумласидандир. Топилмалар ўзига хос илмий шифрланиб, археологик лагерда ташкил этилган дала музейида кенг оммага, узоқ-яқиндан томошага келган меҳмонларга намойиш этилмоқда. Эндиликда, уларни синчковлик билан текшириш, улар билан боғлиқ кўплаб сирларни аниқлаш олимларимиз олдида асосий вазифа бўлиб турибди. Бу иш бирданига ҳал бўлмайди. Топилмаларнинг ҳар бири машаққатли изланишлар, ўрганишлардан сўнг фан, маданият ва санъатимиз хазинасига қўшилади.

Т. БОИИРОВ,
археологик қазиш иштирокчиси.

АПН хабарлари

ОСМОНДА ЎТГАН УМР

Канада авиациясининг «отахони» 88 яшар Том Уильямс хайрлашув парвози қилди. У осмонга биринчи марта 1914 йилда кўтарилган эди. Биринчи жаҳон уруш вақтида душманнинг 13 самолётини уриб тушириб шуҳрат қозонди, иккинчи жаҳон уруши бошланганида ёши олтмишдан ошган эди. Лекин шунга қарамай парашютларни синовчи етакчи учувчи сифатида яна бир неча юз марта парвоз қилди.

Ветеран осмон билан бир умрга хайрлашаётиб, хомушлик билан: «нима ҳам қилиб бўларди, тебранма стул сотиб оламан-у, бошқа бир севган машғулотимга киришаман — шеърлар ёза бошлайман»,— деди.

А. ПОЛЛАДИН,
Оттава.

ВУЛҚОНДА ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯ

Филиппин Республикасининг баъзан минглар orol ва юзлаб вулқонлар мамлакати деб атайдилар. Табиат бу оролларни фойдали қазилмалар запасидан насибасиз қолдирган. Шу сабабли, кўмир ва нефтни бошқа ерлардан ташиб келтиришга тўғри келади. Миллий электр бирлашмаси табиатнинг бу адолатсизлигини «тузатиш» учун уриниб, электростанция қуриш планини ишлаб чиқди. Унинг генераторлари ер остида қайнаб ётган вулқон сувларининг қуввати билан ҳаракатга келтириладиган бўлади.

Жаҳон ойнаси

Шчецин— кемасозлар шаҳри

ВАРШАВА. Польшада энг йирик бўлган А. Варский номидаги кемасозлик корхонасининг меҳнатчилари ажойиб кунларни бошдан кечирмоқдалар. Корхона тарихида муҳим палла бошланди. Корхона сапелларидан 250-кема сувга туширилди.

Бу ерда қурилган барча кемалар кетма-кет қатор қилиб қўйилганида уларнинг узунлиги салкам 25 километрга етар эди. Юзта кема Совет Иттифоқининг буюртмаси билан қурилди. Қарийб ўшанча кема ҳозир жаҳондаги кўпгина мамлакатларнинг байроғи тагида денгиз ва океанларда сузиб юрибди.

Кемасозлик корхонасининг бош конструктори, Одессадаги денгиз флоти инженерлари институтини битириб чиққан Е. Пискожленцкийнинг бу соҳадаги хизматлари катта. Унинг раҳбарлигида кемасозлик корхонаси конструкторлик бюросида 15 минг тоннадан 32 минг тоннагача юк кўтарадиган, метеорология тадқиқотлари учун мўлжалланган, қуруқ юк ташийдиган универсал ва контейнер ташийдиган кемалар ишлаб чиқилди ва сузиш учун йўлланма олди.

Ҳозир шчецинлик кемасозлар Польшанинг дастлабки юк-пассажир ташийдиган пароми лойиҳаси устида иш олиб бормоқдалар.

«ТЕТЕКС»НИНГ ОЛТИН ИПЛАРИ

БЕЛГРАД. Югославиядаги «Тетекс» тўқимачилик комбинатининг маҳсулоти Белградда ўтказилган модалар халқаро виставкасида «Олтин оҳу» мукофотига сазовор бўлди. Бу — корхона ташкил этилгандан буён йигирма йил мобайнида коллектив олган биринчи мукофот эмас.

«Тетекс» корхонаси мамлакатнинг ўтмишда энг суст ривожланган районларидан бирида барпо этилди. 1951 йилдан буён Тетово шаҳри билан комбинат тақдири маҳкам боғлангандир. «Тетекс» ўсиб кенгайган сари Тетово шаҳри ҳам бойиб борди. Уруш тугагандан кейин Тетово районида атиги 270 саноат ишчиси рўйхатга олинган бўлса, ҳозир комбинатнинг ўзидагина 4 мингдан кўпроқ киши меҳнат қилмоқда.

«Тетекс» маҳсулоти ички бозорда ҳам, шунингдек чет мамлакатларнинг бозорларида ҳам ғоят манзур бўлмоқда.

Яқин Шарқдаги аҳвол

Утган кунлар Исроил қўшинлари БМТ Хавфсизлик кенгашининг резолюцияларини бузиб, Сувайш канали районида Миср қўшинларининг позицияларига бир неча марта ўт очдилар. Сурия фронтида ўт очишни тўхтатишга хилоф бирон ҳодиса юз бермади.

Кеча БМТ вакилларининг кузатувида Миср офицерлари билан Исроил офицерлари ўртасида учрашув бўлди. Шу ҳақда хабар берган БМТ нинг Қоҳирадаги информация маркази директори Али Ҳалил учрашув жойини ва унда қатнашганларни айтмади. Маълумки, 22 октябрдаги ўт очишни тўхтатиш чизиғига қайтиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш учун БМТнинг Қоҳирадаги фавқулодда кучлари қўмондонлиги шундай учрашувга даъват қилган эди.

Али Ҳалил Сувайш каналининг шарқий соҳилида бўлган Мисрнинг учинчи армияси қисмлари жойлашган ерларга БМТ кучларининг назорати остида озиқ-овқат, сув ва дори-дармон ортган 25 юк машинаси келганлигини ҳам айтди.

Миср-Исроил фронтида ўт очиш ва уруш ҳаракатларини тўхтатишни кузатиб туриш вазифаси юкланган БМТнинг фавқулодда кучлари группаси нихоят кеча кечқурун Исроил қўшинларининг постлари орқали Сувайшга ўтказилган. Илгари исроилликлар ушбу группанинг шаҳарга киришига қаршилик кўрсатган эдилар. БМТ кузатувчиларининг бошқа бир группаси Исмоилияда ўз постини эгаллади.

Ливаннинг «Ал-Анвар» газетаси хабар беришича, Исроил Ливаннинг осмон чегарасини яна бузиб кирган. Исроил ҳарбий ҳаво кучларининг икки самолёти Байрутни айланиб учган.

Яқин Шарқдаги воқеалар муносабати билан 11 мамлакат — —Сурия, Ливан, Саудия Арабистони, Яман Араб Республикаси ва бошқа мамлакатлар ушбу райондаги аҳволни муҳокама қилиш учун араб давлатлари ташқи ишлар ва мудофаа министрларининг фавқулодда кенгашини ўтказиш тўғрисида Марокаш қилган таклифни қўллаб-қувватладилар.

Барча тинчликсевар кучлар Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчликни таъминлаш мақсадида зўр куч-ғайрат сарфлаб турган бир пайтда Тель-Авив буидан буён ҳам агрессив, милитаристик сиёсатини давом эттириш ниятида эканлигини айтмоқда. Исроил Бош министри Меир Америка телевидениесининг мухбири билан қилган суҳбатида шу гапни таъкидлади. Исроил ўз ҳарбий потенциалини оширишни давом эттиради, деди у. Меирнинг сўзларига кўра, Исроил ўз қурол-яроғларини янада кўпроқ ишлаб чиқариш ва айни маҳалда Қўшма Штатлардан қурол-яроғ харид қилишни давом эттириш ниятида.

(ТАСС, 29 октябрь).

ЛЮКСЕМБУРГ ҲУКУМАТИНИНГ ҚАРОРИ

ЛЮКСЕМБУРГ. Люксембург буюк герцоглиги сотиб олган нефть маҳсулотларини «Умумий бозор»га — аъзо бўлган мамлакатларга сотишни вақтинча тақиқлаб қўйиш тўғрисида Люксембург ҳукумати қарор қабул қилди. Миллий экономика транспорт ва энергетика министри М. Март шундай қарор қабул қилинганлигини айтиб, мамлакат ўзининг миллий нефть запасларини ана шундай чора ёрдамида муҳофаза қилишга интилмоқда, деди. Люксембургда нефтнинг нархи Европа иқтисодий ҳамжамияти мамлакатларидагига қараганда арзон. Шу сабабли кейинги вақтларда халқаро спекулянтлар мана шундай нефть маҳсулотларини кўплаб сотиб олишга киришдилар. Ғарбий Европа бозорларида сотиш учун мана шу нефть маҳсулотларини Люксембургдан харид қилиш мақсадида ишлатилаётган бу найранглар Люксембург жамғариб қўйган нефть запасларидан жуда тез маҳрум бўлиш хавфини туғдирди.

(ТАСС).

Марокконинг янги қиёфаси

МАРОККОНИ ҳали ҳам туристлар ёқтирган ер деб тасаввур қилишади. Бу ерда Рим ибодатхоналарининг харобалари ёнгинасида ўрта) асрдаги Испания қалъалари ва араб мачитларининг деворлари қўшни бўлиб турибди, жуда яхши ётқизилган тош йўл кўм-кўк кўллари ва соя-салқин ўрмонлари бўлган қадимги Атлас тоғи тизмалари бўйлаб гоҳ иланг-биланг бўлиб боради, гоҳида бирданига қизиган қумлар исканжасидаги саҳрога чиқиб қолади. Мароккоиликлар ўз ерларининг гўзаллиги ва диққатга сазовор жойлари билан фахрланадилар, меҳмон бўлиб келган туристларни кўриб хурсанд бўладилар.

Лекин бу ердаги манзаралар мамлакатнинг ўзидек ўзгарди.

Марокконинг йирик саноат маркази бўлган Касабланка шаҳри остонасида, бу ердан анча километр нарида нефть тортадиган корхона ва цемент заводларининг мўриларидан чиққан тутунлар кўтарилиб туради, сўнгра катта портнинг зич темир йўл тармоқлари бошланади, унинг кемалар турадиган жойларида жаҳондаги ўнлаб мамлакатларнинг байроқлари остидаги танкерлар, қуруқ юк ташувчи кемалар, пассажир кемалари турибди.

Яқиндагина одамлар яшамаган районларнинг қиёфаси ҳам ўзгаряпти. Мамлакатнинг шимолий-шарқида, Жазоир чегараси ёнида, Жераддаги йирик энергетика комплексининг бинолари ва янги шаҳарнинг уйлари қад кўтарди. Совет Иттифоқининг иштироки билан қурилган бу комплекс минглаб гектар ерни суғориш имконини берди, янги корхоналарни электр қуввати билан таъминлади. Бу қурилишда совет инженерлари, техниклари ва ишчиларининг ёрдами билан миллий кадрлар тайёрлаш иши ташкил этилди. Қурилиш ишлари тугалланиши билан 1300 дан кўпроқ малакали ишчи Марокко экономикасининг турли соҳаларида ишга тушиб кетди.

Совет — Марокко ҳамкорлиги ўзаро манфаатдорлик ва тўла тенг ҳуқуқлилик шароитида ривожланяпти. Бу ҳамкорлик ёш давлатнинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашга хизмат қилади ҳамда Марокко халқининг манфаатларига тўла жавоб беради.

Мароккода совет геологларининг катта отряди меҳнат қилмоқда. Улар қисқа муддат ичида кобальт запасларини қидириб топишди. Бу эса уларнинг эндиликда 8—10 йил давомида иш билан банд бўлишларини таъминлайди. Марокко далаларида юзлаб совет тракторлари ишлаяпти. Мамлакатда истеъмол қилинаётган нефть маҳсулотларининг олтмиш проценти СССРдан келтирилади.

Марокко ҳам ўз навбатида СССРга пахта, цитрус, пўкак хом ашёси, балиқ консервалари ва бошқа анъанавий буюмларни экспорт қилади. Утган ўн йил мобайнида мамлакатларимиз ўртасидаги мол алмашув олти баравардан зиёд ўсди. Иқтисодий ва илмий-техника соҳасида ҳамкорлик қилиш Совет— Марокко ҳукуматлараро доимий комиссиясининг фаолияти бу ишда муваффақиятларга эришиш учун ёрдам беряпти.

Марокко ҳукумати мамлакат қишлоқ хўжалигини ташкил этиш ва уни замонавий изга солишда СССР билан бўлаётган ҳамкорликнинг муҳим ролига катта эътибор бермоқда. Совет мутахассисларига бирнеча минг гектар ерни суғоришнинг янги лойиҳаларини ишлаб чиқиш тақдим этилди.

Совет — Марокко муносабатларининг 15 йили мобайнида унинг самарали хусусияти яққол кўзга ташланди. Узаро бирбирини ҳурмат қилиш, ишонч ва дўстлик принципларига асосланган бу муносабатлар Марокко ва Совет Иттифоқи халқларининг манфаатларига, тинчлик ишига тўла жавоб беради. Марокко жамоатчилиги халқаро муносабатлардаги ижобий силжишлар дастлаб КПСС ва Совет ҳукуматининг тинчликсеварлик сиёсатини изчиллик билан амалга ошираётганлигининг натижаси деб билиб, уни юксак баҳоламоқдалар. Ҳукумат доираларига яқин турган «Матэн» газетаси: «Марокко Совет Иттифоқининг ташқи сиёсатини, халқаро кескинликни камайтириш, давлатлар ўртасидаги муносабатларни тинч яшаш принциплари асосида яхшилашга қаратилган Совет Тинчлик программасини юксак баҳоламоқда...» деб ёзди.

А. ПОЛОНСКИЙ,
АПН мухбири.
Работ.

ФАҚАТ БАЛИҚДАН ТАЙЁРЛАНГАН

Фоторепортаж

Шу куни «Марҳамат» кафесининг катта ва шинам зали ўзгача эди. Залдаги қатор столларга ҳар хил таомлар қўйилганди. Лекин уларнинг ҳаммаси ҳам балиқдан тайёрланганди. Пироглар, рулетлар, мантилар, балиқ шўрвалар, кабоблар кўзни қамаштирарди. Улар тарелкаларга соус ва кўкатлар билан бирга жуда чиройли қилиб сузилганди. Бундай манзарани, айниқса умумий овқатланиш корхоналари балиқдан таомлар тайёрлашга етарли эътибор бермаётган Тошкент шаҳрида ҳадеб кўравермайсиз. Лекин шунга қарамасдан баъзи бир ошхона ва кафеларда ўз касбининг чинакам устаси бўлган, таомлар рўйхатига етарли миқдорда балиқдан тайёрланган таомларни киритадиган пазандалар ҳам бор.

Мана шуларнинг тажрибаси Тошкент шаҳар ижроия комитети умумий овқатланиш бошқармаси томонидан ўтказилаётган шаҳар технология конференциясига асос бўлди. Баъзи бир столларни эса, конференцияга илова дейиш мумкин: улардаги таомларни кўриб қандай тайёрланганлигини билиб олса бўлади.

«Юлдуз» фирмаси ошхонасининг катта ошпази Н. Кутепов балиқдан ҳар хил таомлар тайёрлашдаги ўзининг бой тажрибасини ўртоқлашди.

«Ташхимсельмаш» заводи қошидаги ошхона ошпази В. Богданов ҳам кўпгина фойдали гапларни гапириб берди. Бу ерда ҳам балиқдан овқат тайёрлашни яхши кўришади, шу билан бирга ҳафта давомида бир хил номдаги овқатларни такрор тайёрламасликка ҳаракат қилишади.

Океан балиқларининг хушхўрлиги ҳақида Чилонзор ошхоналар тресты бош технологи А. Абдураҳмонов гапириб берди.

Ошпазлар ва ишлаб чиқариш мудирлари иштирок этган дегустация ҳам қизиқ ўтди. Улар зиммасига оғир вазифа юклатилганди —олтмиш хил таомдан энг яхшиларини танлаб олиш керак эди. Шулардан бештаси танлаб олинди.

Эндиликда кулинария усталари ноябрь ойида ошхоналар, кафелар, ресторанлар конкурс-кўригида иштирок этишлари керак. Унинг асосий шарти — ким энг кўп ва хилма-хил балиқ маҳсулотларини сота олишдан иборат.

Бундан ташқари, умумий овқатланиш бошқармаси ишлаб чиққан тадбирлар орасида — ихтисослашган кафеларни балиқдан таомлар тайёрлайдиган жиҳозлар билан жиҳозлаш ҳам бор. Жума кунлари барча умумий овқатланиш ошхоналари ва кафеларида асосан балиқ ва сабзавотдан қилинган таомлар сотиш кўзда тутилади.

В. АРСЕНТЬЕВ.

Суратларда: пастда — балиқ маҳсулотлардан тайёрланган таомлар намойиш қилинаяпти. Юқорида — «Буратино» кафеси катта ошпази Раъно Ибрагимова ва «Лола» кафеси ишлаб чиқариш мудири Марина Зинина таомларнинг таъмини кўришаяпти.

Автор фотолари.

Завод ўймакори

Слесарь Леонид Межуевни СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводидагиларнинг кўпчилиги яхши танишади. У ишлаб чиқариш илғори бўлиши билан бир қаторда қобилиятли ҳаваскор ўймакор сифатида ҳам машҳур. Леонид ўн йилдан бери ўймакорлик билан шуғулланиб келади. Межуевнинг бажарган ишлари турли виставкалар ва конкурсларда юқори баҳо олиб келмоқда. Юрий Гагариннинг металлга ишланган портрети В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалининг «Космос» залида намойиш қилинмоқда. Ҳозирги кунларда Межуев В. И. Ленин ва Карл Маркс тасвири туширилган барельефни тугатиш арафасида. Икки квадрат метрли ҳажмдаги бу барельефни Леонид ўз заводи клуби учун тайёрлади.

СУРАТЛАРДА: юқорида — Леонид Межуев ўз устахонасида; чапда — Межуевнинг «Пахта — Ўзбекистоннинг бойлиги» барельефи.

А. Авазов фотолари. ЎзТАГ.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ИСИЙДИГАН ШНУР

Кинешмадаги «Электроконтакт» заводи вискоза толадан электр шнур ишлаб чиқаришга киришди.

Сиртдан шнур оддий тизимчадан ҳеч бир фарқ қилмайди. Лекин унга махсус термик ишлов берилса, шнур электр ўтказувчан бўлиб қолади ва тез қизийди.

Бу шнурдан ғаввослар, қутбчиларнинг, паст температурада очиқ ҳавода ишлайдиган қурувчилар ва монтажчиларнинг кийим-кечагини иситишда фойдаланиш мумкин. У уй-жойлар ва чорвачилик биноларида иссиқ пол қуришда, қишки шароитларда бетонлашда ишлатилади.

Бутуниттифоқ Электрокўмир буюмлар илмий тадқиқот институтининг ходимлари ишлаб чиқариш технологиясини ишлаб чиққан шнурнинг яна бир фазилати шуки, у унча қиммат турмайди. Ҳозирги вақтда ишлаб чиқарилаётган электр симларида хром ва никель каби камёб металлар албатта дастлабки материал сифатида олинса, бу ерда эса оддий вискоза кордидан хом ашё сифатида фойдаланилади.

А. ФРАНКОВСКИЙ,
(ТАСС мухбири).
Иваново.

Спорт

• *„Пахтакор"нинг рақиблари*

„Динамо" (КИЕВ)

Бугун

Марказий «Пахтакор» стадионида майдон эгалари мавсумнинг охирги матчида Киев динамочилари билан учрашадилар.

«Динамо» (Киев) — мамлакатимизнинг энг машҳур коллективларидан бири бўлиб, 1927 йилда ташкил этилган. 1936 йилдан бери олий лигада ўйнайди. Бугунга қадар динамочилар мамлакат биринчиликлари учун 920 учрашув ўтказиб, ана шу ўйинларда рақиблари дарвозасига 1420 тўп киритишган, ўз дарвозаларидан эса 1102 тўп ўтказиб юборишган. Киевликлар беш марта мамлакат чемпионлари бўлишган, олти марта чемпионатнинг кумуш медалларига ва бир марта — 1937 йили бронза медалларига сазовор бўлганлар. Фахрли совриn — СССР Кубогини уч марта қўлга киритишган.

Украиналик уч динамочи — А. Биба, Е. Рудаков ва В. Мунтян турли йилларда мамлакатимизнинг энг яхши футболчиси номига сазовор бўлишган. Мазкур клуб учун чемпионатларда энг кўп учрашув ўтказган ўйинчи — ҳимоячи В. Турянчик (308), команданинг энг мерган ҳужумчиси — Виктор Каневский (80 тўп киритган) — ҳозир у команда тренери.

М. Гончаренко (1938 йили) ва А. Бишовец (1966 йил) бир мавсумда 19 тадан тўп киритишга муваффақ бўлганлар.

1966—1968 йиллар командаларнинг энг катта муваффақиятга эришган даври эди. Шу йилларда команда қаторасига уч марта СССР чемпиони бўлди. СССРда хизмат кўрсатган тренер В. Маслов бошчилигидаги команда қолган коллективлар учун ўша даврда намуна эди. Киевликлар ҳимояда ҳам, ҳужумда ҳам кучли эдилар, команданинг кўпгина аъзолари терма командада ўйнашарди. Аммо кейинчалик командадан тажрибали ўйинчилар кетиб, ёшлар келганидан сўнг коллектив анчагача ўзини ўнглайолмай қолди. Ниҳоят 1970 йили катта тренер А. Севидов бошчилигида киевликлар яна ҳурмат супачасининг энг юқори поғонасига кўтарила олдилар. Ўтган йили эса команда иккинчи ўрин билан кифояланди.

Динамочилар бу йил ҳам узоқ вақт чемпионликка даъвогарлик қилишди. Мавсумнинг ўрталарида улар текис, ҳужумкорлик билан ўйнашди. Аммо финишда команда қатор муваффақиятсизликка учради. Аввалига улар учрашув тугашига бир минут қолганда СССР Кубогини бой беришди, чемпионатда ҳам қатор мазмунсиз ўйинлардан сўнг иккинчи ўрин билан чегараландилар. Ҳозир командага Украина ССРда хизмат кўрсатган тренер В. В. Лобановский мураббийлик қилмоқда.

Бугунги рақиблар ўзаро 19 марта куч синашишган. Устунлик собиқ чемпионлар томонида. Улар ана шу учрашувларда 12 марта ғалаба қозонишган, икки мартагина мағлубиятга учрашган, беш учрашув дуранг натижа билан тугаган. Биринчи даврадаги ўйинда «Пахтакор» 0:3 ҳисобида ютқазган эди. Тўпларни ҳамшаҳарларимиз дарвозасига Блохин, Веремеев ва Пузач киритишганди.

Бўстонлиқнинг Хўжакент қишлоғи манзараси кишини ўзига мафтун этади. Бу тоғ қишлоғида куз яхши келди. Ҳали олтин япроқлар тўкилгани йўқ. Сўқмоқ йўллар четини эса ўтгиёҳлар гиламдек қоплаб ётибди.

М. Нуриддинов фотоэтюди.

• *Ҳар тўғрида*

Йўлини топишди

Фойдаланишга ярамайдиган полиэтилен халтачалар, шишалар ва канистрлардан фойдаланиш проблемаси япон фирмаларидан бирини қизиқтириб қолди. Бу лаш-лушлар герметик контейнерларга солинади ва 400—500 градус иссиқликда эритилади. Катализатор ролини никель пластинаси ўйнайди. Натижада бензин ва керосин ҳосил қилинади. Бир килограмм полиэтилендан деярли бир литр ёқилғи олиш мумкин.

Пахмоқ «Торивлян»

Варшавадаги тўқимачилик саноати институти ходимлари томонидан яратилган янги газмол ана шундай деб номланди. Бу газмол учун асосий хом ашё вазифасини худди жундек пахмоқ ва юмшоқ бўлган полиэфир толаси ўтайди. «Торивлян»дан қилинган маҳсулотлар тарқалиб кетмайди, ювилгандан кейин жуда тез қурийди.

Уйқу детектори

Чехословакиялик инженерлар тунги иш пайтида мудраб қолувчи кишиларни уйғотадиган прибор ихтиро қилдилар. Жуда кичкина бўлган бу қурилма кўзойнакларнинг оправасига ўрнатилади. Киприклар юмилгудек бўлса будильник жиринглаб кишини уйғотиб юборади.

• ҲОДИСА

„ДИМ-ДИМ"

Миш-миш. «Жильстрой» янги турар-жой биноси қурилаётганмиш. Унга кўчиб келувчи эгалари объектга бориб қарашса бинонинг ўрни бору, ўзи йўқ. Тўрт қаватли ҳашаматли қурилаётган бино қаёққа ғойиб бўлдийкин. Осмонга учса қаноти, юриб кетса ғилдираги йўқ. Уни унча-бунча экскаватор жойидан қўзғатаолмаса.

Трестдаги мутахассислар ҳам бу уйнинг қаерда йўқолиб қолганига ҳайрон. Дами ичига тушган ходимлар «дим-дим» ўйнашяпти. Туя кўрдингми, йўқ.

Трестдаги паришонхотир ходимларининг айби билан бўлажак бинонинг лойиҳа ҳужжатлари йўқолиб қолди. Уч масъулиятли кишининг жимжимадор имзоси чекилган, думалоқ муҳр босилган давлат ҳужжатининг тақдири ҳеч кимни қизиқтирмаяпти. Чунки, трестдагилар шаҳар ички ишлар бошқармасининг топилмалар бюросига бир ойдан бери мурожаат қилганлари йўқ.

Эндиликда қурилиш майдончасига бораётган уй эгаларининг хуноби ошяпти.

Шундай паришонхотир кишилар борки, улар ўзларининг қимматли ҳужжатларини йўқотишга йўқотиб, уни излаш ҳақида ҳам бош қотирмаяптилар.

Топилмалар столида граждании Б. Первильевнинг бир талай ҳужжатлари ётибди. Улар орасида паспорт, ҳарбий, комсомол, касаба союз билетлари, меҳнат дафтарчаси бор. Кўп болали аёл Г. Абдуқодированнинг паришонхотирлиги бир қатор оворагарчиликни келтириб чиқарган. У паспорти, никоҳ, беш боланинг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномаларни қаерда тушириб қолдирганини билмаса керак.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!

БАЙРАМОЛДИ ВА БАЙРАМ КУНЛАРИДА

ВОКЗАЛОЛДИ МАЙДОНИДА

ҚУЛИНАРИЯ ВА КОНДИТЕРЛИК МАҲСУЛОТЛАРИНИНГ

САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

«Тошкент вокзалидаги биринчи разрядли йўл ресторани шу кунларда кенг кўламда европа ва миллий овқатларни тайёрлайди.

Бундан ташқари ресторан аҳолидан торт, пирожний, пирог ва бошқа кондитерлик маҳсулотларини тайёрлаб бериш учун буюртмалар қабул қилади.

РЕСТОРАНИМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

«УЗДОРРЕСТОРАН».

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

ЧИЛОНЗОР РАЙПИШЧЕТОРГИ

Ғ. Ғулом кўчаси, 23-квартал, 41-уйда жойлашган

15-«ШИРИН» МАГАЗИНИ ИШИНИ ЯНГИ УСУЛГА УЗ-УЗИГА ХИЗМАТ КУРСАТИШГА УТКАЗДИ.

Магазин янги совутиш қурилмалари билан жиҳозланган, интерьерлар чиройли қилиб безатилган.

Гўшт, сут, гастрономия, кондитерлик, баққоллик ва нон-булка бўлимларидан Сиз байрам столингиз учун кенг ассортиментда озиқ-овқат молларини харид қилишингиз мумкин.

«ШИРИН» МАГАЗИНИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

БОШ УНИВЕРМАГНИНГ

СОАТЛАР СЕКЦИЯСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Турли хил маркадаги соатлар ичидан «Слава» транзисторли қўл соати, «Янтарь» стол соати, «Слава» электр стол соати ва «Маяк» девор соатлари ўрин олган.

Тошкент Бош универмагига марҳамат қилинг!

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ КАТТА ТЕАТРИДА — 1|XI да **Марварид изловчилар**, 2|XI да **Флория Тоска**, 3|XI да **Жизель** (премьера).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3|XI да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1|XI да **Ҳалима**, 2|XI да **Севишганлар хиёбони**, 3|XI да **Ужарлар.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 3|XI да **Биринчи бўса.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Москва Давлат цирки артистларининг гастроллари (кеч соат 7 яримда, шанба ва якшанба кунлари кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда).

Кино

1 НОЯБРДА

Оддий кийимдаги киши — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Угай она — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «СПУТНИК» «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), Ғ. ҒУЛОМ номли (17.00, 19.00).

Гайдук Ангел саргузаштлари; Телбалар ҳафтаси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кечқурун).

Эпчиллик, жаноби олийлари — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), Ғ. ҒУЛОМ номли. ҲАМЗА номли (кечқурун).

Телбалар ҳафтаси — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

Иван Васильевич касбини ўзгартирмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Кашмирдаги севги — «КЎКЧА» (17.00, 20.00).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — С. РАҲИМОВ номли (кечқурун).

Синов — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Бошсиз чавандоз — «МИР» (кечқурун).

2 НОЯБРДА

Оддий кийимдаги киши — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Угай она — «ЧАЙКА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Эпчиллик, жаноби олийлари — «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда). «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Телбалар ҳафтаси — НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Иван Васильевич касбини ўзгартирмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Санников ери — «МОСКВА» (жуфт соатларда), «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Синов — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Решма ва Шера — «МОСКВА» (тоқ соатларда).

Кашмирдаги севги — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Ҳалокатли хато — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

Свердлов номли концерт залида

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

5 НОЯБРЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА

ВОКАЛ-МУЗИКАЛИ ХОРЕОГРАФИК «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИ

ва ёш хонанда Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ иштирокида

6 НОЯБРЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА

7 НОЯБРЬ КУНДУЗ СОАТ 3 ВА КЕЧ 7 ДА

Ўзбекистон ССР, Туркманистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти

Комилжон ОТАНИЁЗОВ

ва ёш хонанда Ортиқ ОТАЖОНОВ иштирокида.

7 НОЯБРДА

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

8 НОЯБРДА

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

КУНДУЗ СОАТ 4 ВА КЕЧ 8 ДА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

Олмахон ҲАЙИТОВА

ва лирик хонанда Фахриддин УМАРОВ иштирокида.

Билетлар концерт зали кассаларида сотилмоқда.

Телевизор

1 НОЯБРЬ

Пайшанба

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.20 **«Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари»** (ўзбек тилида). 19.00 **Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» «Динамо»** (Киев). Марказий «Пахтакор» стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 21.00 Шеърият мухлисларига. 21.10 «Ахборот» информацион программаси. 21.30 **Пахтакорлар учун концерт. Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 **Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллиги олдидан «Меҳнатни шарафлаймиз».** Тошкент трактор заводи коллективи билан учрашув (рус тилида).

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.10 Рангли телевидение. Ўқувчилар учун «Ёшлар ижоди». 18.40 «Шеърият». М. Луконин. 19.00 **Шахмат бўйича СССР чемпионатида** 19.30 **Миллионлар ленинча университети. Тинчликсевар кучлар Москва жаҳон конгресси қатнашчилари билан суҳбат.** 20.00 Рангли телевидение. Австрия телевидение студиясининг программаси. 1. Болалар учун. «Қўшиқлар». Қўғирчоқ фильм. 2. Ҳужжатли фильмлар программаси. «Танишинг, Вена». «Зальцбургга саёҳат». 3. «Австрия халқ куйларидан концерт». **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.00 «Гулистон» журнали саҳифаларида.

Учинчи программа. 19.00 **дан Тошкент кўрсатади.**

2 НОЯБРЬ

Жума

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Рангли телевидение. Ўқувчилар учун. «Ёшлар ижоди». 13.15 Рангли телевидение. «Инженер Гариннинг инқирози». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 4-серияси. 14.20 Шахмат мактаби. 14.50 Рангли телевидение. Қозон шаҳридаги «Татаристон АССР X йиллиги» номидаги Маданият уйи ашула ва рақс ансамблининг концерти. 15.20 «Волга кенгликлари». Саратов телевидение студиясининг телевизион фильмлар программаси. 16.05 Зоологиядан ўқув кўрсатуви. 16.30 Фан—қишлоқ хўжалигига. 17.00 Кўрсатувлар программаси. 17.05 Янгиликлар. 17.15 Ўқувчилар учун. «Қувноқ стартлар». 18.00 Рангли телевидение. «Комсомол қўшиқлари». **Тошкент кўрсатади.** 18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.35 Болалар учун мультфильм. **Ўзбек тилида:** 18.45 **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. **«Замондошимиз».** Қашқадарёдан олиб кўрсатилади. 19.15 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.30 Раъно Аминова куйлайди. 20.00 Фан—қишлоқ хўжалигига (рус тилида). 20.30 Ўн минут музика. 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 **Пахтакорлар байрамолди вахтасида.** 21.15 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси солистларининг концерти. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.30 **«Беш йилликнинг учинчи йили».** Самарқанд холодильниклар ишлаб чиқариш заводидан репортаж. 22.50 Мақсуд Шайхзоданинг адабий портрети.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 11.00 Қўғирчоқ фильм. 11.50 «Энг қадимий эртак.» Бадиий фильм (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 18.25 «Телефильм-73». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.45 Концерт. 19.30 Адабий суҳбатлар. **«Ёзувчилар тинчлик учун курашда».** 20.15 Рангли телевидение. Телетомошабинлар талабларига мувофиқ концерт. 20.45 Рангли телевидение. «Кулгига не етсин». Кулги кечаси. **Тошкент кўрсатади.**

4 бет Тошкент оқшоми
1 НОЯБРЬ, 1973 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КУЧАСИ, 15-УЙ,

ИНДЕКС 64579. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р — 04461. Нашр В—2331.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33.02-49 дан 33.02-58 гача, Эълонлар бўлими — 33.81-42.